

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Narodne in inercije
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
njskih ulicah št. 2. L. 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnstvu prejemam:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 45.

V Ljubljani, v soboto 23. februarja 1901.

Letnik XXIX.

Javna zahvala.

Z veseljem smo sprejeli včeraj
vest z Dunaja, da je za sedaj ustav-
ljeno izterjevanje potresnega po-
sojila, in se zahvaljujemo gg. dr.
žavnima poslancema dr. Šusteršiču
in Vencajzu, da sta s svojo inter-
vencijo to dosegla. Prosimo ju, da
še dalje delujeta v tem smislu, ker
nimamo drugega zastopnika, ki bi
se potegnil za našo bedo.

Več prizadetih ljublj. davkoplačevalcev.

Ljubljana in dr. Šusteršič.

I.

Strašna je bila potresna noč 14. aprila
l. 1895. Kdor je skušal, temu ne izgine več
iz spomina. Strah smo prestali, hvala Bogu,
dasi ne vsi brez zlih posledic; mnogi so
trpeli na zdravju, nekatere je pobrala smrt.

Škoda, katero je napravil ta potres, je
strašno velika. Potrti in brezupni so gledali
hišni posestniki na razvaline svojih domov
in v strahu čakali, kaj jim prinese prihodnost.
Kdor je mogel, je zbežal iz Ljubljane v bolj
varno zavetje, kdor ni mogel proč, ta je bil
revež; med takimi reveži so bili najbolj
prizadeti hišni posestniki, kateri so imeli
poleg strahu še škodo vsak dan večjo, in pa
obrtniki in trgovci večinoma, ker je ves
promet in vsa kupčija prenehala. Slabo se
je godilo tudi onim, ki so izgubili stano-
vanje in morali bivati pod milim nebom ali
pa v bornih lesenih barakah.

Od kod pride pomoč?

Prvi se je usmiliti Ljubljane Bog sam,
da ni pripustil vnovič tako silnega sunka,
kakor je bil prvi, ker po mnenju izvedencev
bi se v tem slučaju polovico hiš podrlo.
Bog je uslišal klic žalostnega ljudstva in je
odjegal; lepo se je pokazalo verno in hva-
ležno srce Ljubljančanov do Boga v zaupnih
molitvah in posebej se v veličastni potresni
procesiji, katera se s skoro enako unemo še
ponavlja vsako leto; le škoda je v tem, da
meščani tudi sicer ne iščejo svojega blagra

v tesni zvezi z božjimi in cerkvenimi na-
redbami, ampak hlepé po liberalnih fan-
tazmah, ki nimajo obstanka.

Prišla je Ljubljani tudi od strani dobrih
ljudij urna pomoč. Že 16. aprila je mestni
svet odločil za največje trpine 10.000 gld.
in za barake tudi 10.000 gld. A to je bilo
le kaplja v morje in čutili smo vsi, da si
sami ne moremo pomagati, da je treba bolj
bogate in mogočne roke, da reši mesto in
deželo in res, našla se je.

Cesar za Ljubljano.

Dne 18. aprila je šla po Ljubljani vesela
novica: Sviti cesar je podaril mestu 10.000
goldinarjev iz svoje blagajne, to je lep dar,
a še lepši in večji dar je bila njegova vla-
darska in očetovska beseda, katero je spre-
govoril, ko je izvedel o tej grozni nesreči:
»Tukaj moramo pomagati«. Te
besede so strah pred prihodnostjo izdatno
pomanjšale.

Takoj nato je posegla vlada vmes in
finančni minister je dal 25.000 gld. podpore
24. aprila. Prihajali so potem darovi od
raznih strani. Deželni odbor je dal 10.000 gld.,
Kranjska hranilnica 6000 gld., Kranjska in-
dustrijska družba 5000 gld. Potem so pri-
hajale dežele in mesta z raznimi zneski, vse
pa je prekosil krščanski Dunaj, ki je res
velikanske svote naklonil Ljubljani, cesar ne
smemo nikdar pozabiti.

Kolika je škoda po potresu?

Vsi so čutili, da je škoda velika in že
površni pregled poškodovanih poslopij je
pokazal škode nad 2 milijona, a ko so potem
komisije vse hiše natančneje pregledale in
škodo v mestu in po deželi soštele, je prišla
velika svota čez 6 milijonov goldi-
narjev, kakor je izjavil deželni glavar v
seji deželnega zbora. Od te škode pa je za-
delo v Ljubljani:

- a) pri zasebnih hišah dva milijona in
700.000 gld.;
- b) pri mestnih poslopih 34.000 gld.;
- c) pri deželnih poslopih 226.000 gld.;
- d) pri cerkvah 174.000 gld.; drugo se je
na deželo porazdelilo.

Vzemimo iz nebroja »ječanj duše« do-
tičnega pisca nekatera! Prešeren pravi: »Kar
v bukvalah je natisnjena upije«, kaj naj še
le rečemo temu, kar je natisnjeno v neka-
terih časnikih?! To je res pravo »ječanje
duše«. Le pogledjmo! Z najhujšim »ječanjem
duše« zahteva »Narodov« članek, da se od-
pravijo eksercije za srednješolce, da ne-
hajo dijaki hoditi ob delavnikih k sv. maši
in nehajo moliti zvečer s svojimi gospodarji
rožni venec.

To svojo zahtevo utemeljuje mož s tem,
da nekateri dijaki tako pobožnost preklinjajo,
drugi delajo pri teh prilikah druge grehe,
ergo — so te pobožnosti le prilike k grehu
in naj se odpravijo. To je tako izvrstna lo-
gika, da ne vemo, kaj bi se ji dalo primer-
jati. To je »ječanje« res velikega — duha.

Ako bi splošno obveljala načela tega
duhovitega člankarja, potem bi kmalu zavla-
dala splošna nirvana. Morda je mož skrit
Buddhist, ki je pri ljudskem štetju pozabil
povedati svojo pravo vero. Človek ne ve
naprej, ali ne bo tega, kar dela, morda kdo
klel, torej sploh ne sme delati. Če se lega-
neš, lahko se zadeneš ob koga, ki bo klel,
ne gani se torej. Ne jej, ker te bode morda
kdo klel, ki ne more jesti. Torej nirvana,
to bi bila posledica tega nauka. Pisati bi se,
če bi obveljal člankarjev nazor, ne smelo

Državni zbor.

Dunaj, 23. svečana.

Razmere v zbornici sicer niso najboljše,
ker je v zraku še mnogo elektrike, vendar
pa politični proroki napovedujejo lepše dneve.
V vsaki seji bode še malo ropota in krika,
ker slovanski poslanci bodo pri mnogih pri-
likah prisiljeni odbijati nemške napade. Oso-
bito Mladočehi imajo težavno stališče. Nji-
hovi volivci so v mnogih okrajih jako radi-
kalni in v zbornici sedé na levem češkem
krilu Klofač, Fressl in drugovi, ki morejo
le s krikom opozarjati javnost na sebe. Ve-
čina češkega kluba je za delo, toda iz tak-
tičnih razlogov je prisiljena naglašati opo-
zijsko stališče. Čehi morajo braniti svojo
posest, a s tem še ne ugovarjajo rednemu
delu, kar jim Nemci podtikajo. Kar sta včeraj
Klofač in Fressl počenjala v zbornici, ko
sta skušala češki plakat prilepiti na steno
nad predsednikom, to sta storila le v svojem
imenu in na svojo odgovornost, ne pa v
imenu češkega kluba, morda tudi ne v so-
glasju s svojimi volivci.

Nevarnost torej ni na češki strani, am-
pak gori pri Schönererjevcih, ki s psovki
in raznimi predlogi zbadajo slovanske po-
slance. Ti so »enfants terribles«, ki izzivajo
prepire in škandale. Žal, da levica slepo
tava za temi ljudmi, in da so tudi Poljaki
pasivni nasproti prusaškemu terorizmu.

Nemška levica se tudi čuti poklicano,
da prevzame vodstvo v zbornici. Pri volitvi
predsednikov v raznih odsekih so si v do-
govoru s Poljaki in centrom kar razdelili
mesta načelnikov in podnačelnikov. Tako
je bil v zadnjem zasedanju načelnik prora-
čunskega odseka dr. Žaček, a sedaj Čehi
niso dobili mesta v načelništvu, dasi so za
Poljaki najmočnejši klub. Isto se je zgodilo
v železniškem odseku. To tudi bode in peče
češke poslance, in naravno je, da dajejo
duška svoji nevolji. Dogodki kažejo, da je
neka koalicija mej levico in Poljaki. Ta
koalicija pa je — morda se ne motimo —
svojo ost naperila tudi proti vladi. Mini-

sterskih kandidatov na levici in mej Poljak
je vedno za tri kabinete. Vederemo.

Današnja seja

je bilo še precej mirna. Vprašanje o nem-
ških interpelacijah je bilo zopet na dnevnem
redu. Že včeraj je bila peturna debata o tem
vprašanju proti poslovnemu redu. A ta po-
slovni red dopušča vprašanja na predsed-
nika, in iz posameznih vprašanj se vsled
navade razvijajo dolge debate.

Tako so bile danes prečitane tri češke
interpelacije v nemškem prevodu. Dr. Br-
zorad takoj vpraša predsednika, kje so
druge češke interpelacije, ki so bile vložene
v zadnjih sejah. Dr. Fořt vpraša predsed-
nika, kdo je preskrbel prevod in kdo jamči
za pristnost prevoda. (Burno odobravanje
med češkimi poslanci.)

Predsednik grof Vetter odgovori, da
so do danes prevedene šele tri češke inter-
pelacije. (Klici pri Čehih: Kje pa so druge?
Ali naj čakamo do sodnega dne?)

Predsednik pripomni, da interpelacije
prevaja uredništvo državnega
zakonika. (Burni ugovori.)

Dr. Kramar hoče govoriti. Ker mu
predsednik ne dovoli, je zopet ropot in krik.
Predsednik ne premisli, in dr. Kramar vpraša,
zakaj predsednik izroča interpelacije ured-
ništvu drž. zakonika. Predsednik, ki menda
ni imel odgovora napisanega, zavrne, da
hoče odgovoriti v prihodnji seji (Smeh.)

S tem se je vihar zopet polegel. Na
vrsto pridejo

nujni predlogi.

Ti pa so kakor nalašč za obstrukcijo. Nujni
predlogi imajo prednost pred točkami dnev-
nega reda. Vsak predlagatelj ima pravico
nujnost utemeljevati. Navada pa je, da skoraj
vsakteri govori ne le o nujnosti, ampak o
stvari sami. Za nujnost in proti nujnosti pa
smejo i drugi govoriti. In ker je že sedaj
vloženih nad 80 nujnih predlogov in vsak
dan prihajajo novi, je razvidno, da morejo
samo debate o nujnih predlogih trajati tedne
in tedne.

LISTEK.

Patentovani liberalci in še marsikaj.

Predpust je minul. To dejstvo nekate-
rim kar ne more v glavo in nikakor se ne-
čejo sprijazniti z njim. Kar naprej uganjajo
predpustne burke, preobračajo kozolce, po-
stavljajo se na glavo, vse to s tako vnemo,
kakor bi bil še vedno pustni torek. Mogoče,
da to početje ustreza pravi naravi teh ljudi,
ali pametnemu in treznemu gledavcu se smi-
lijo. Brez dvoma: Teh mož »duša ječi v
sladkem razkošju«, kakor pravi tako izvirno
»Slovenski Narod« v popisu pustne zabave.

Čisto nič nimamo proti temu, če komu
»duša ječi« ves predpust in še čez predpust
vse leto, so pač duše, katerih normalno sta-
nje je tako »ječanje«. Toda, kedar hoče kdo
to ječanje izven pustnega časa javno kazati,
kakor dela člankar »Slov. Naroda« v član-
kih: »Patentovani klerikalci in še marsikaj«,
potem smo dolžni zavriniti moža z ozirom
na varnost sorojakov. Vemo sicer dobro, da
je »Slovenski Narod« od nekdanj »na eno
struno zadel — in zraven od »klerikalcev«
je pel, toda kar poje v omenjenih člankih,
je tako abotno »ječanje duše«, da daleč pre-
seza celo predpustom dovoljene meje.

nič, ker marsikdo kolne, različne spise
»bravši«. celo »Slov. Narod« sam bi moral
prenehati. Šole bi se morale sploh zapreti,
ker jih nekateri dijaki proklinjajo. Država
bi morala prepovedati izdelovanje denarja,
zlatnine, srebrnih žlic in drugih takih rečij,
katere zapeljujejo k grehu. Dež pada tudi
na grešnike, sonce obseva tudi krivične,
ergo proč z obema. Zemlja nosi tudi hudob-
neže, torej jo treba uničiti.

In celo, kar bi bila največja škoda za
izomiko našega veka in sploh vseh dob, kar
jih še bo, celo imenitnih »Narodovih« član-
kov bi ne bilo, ako bi se pisec bil ravnal
po lastnem svojem nauku. Članki so nam-
reč tako »ječanje duše«, da bo celo marsi-
kak liberalci zgrozil se nad njim.

Tako je torej mož, hoteč uničiti ekser-
cije in druge take njemu neljube reči, na-
pisal v »Narodu« recept splošnega uničenja.
Toda mož tega ni čutil, duša njegova je
tako hudo in glasno »ječala«, da ni slišal
glasu pameti. Morda je pa moža pamet že
predno je pisal dotične članke, tako zjezila,
da jo je preklel in konsekvntno izvajajoč
svoje nauke, torej tudi — seveda samo pri
sebi, ker do drugih nima moči — odpravil.
Pri takih čitateljih »Naroda«, ki bodo sogla-
šali z dotičnimi članki, pa se pamet sploh

odpraviti ne da, ker — no, ker je to do
cela nemogoče.

To so tako nekateri posebno duhoviti
nazori tega člankarja. Zapisali smo tu sem
le take, v katerih se razločuje od drugih
člankarjev »Narodovih«, katere nazore bi to-
rej lahko imenovali »izvirno ječanje duše«.

Ne bomo se pa pečali s trditvami, ki
jih dobiš sploh na vsakem liberalnem gno-
jišču. Le eno hočemo osvetliti, namreč
splošno liberalno trditev, da duhovniki de-
lajo samo za denar, samo za to, da polnijo
»klerikalcem« malho ali bisago. Na to be-
dario ne bomo odgovarjali sami, govori
naj znani nemški satirik Sebastian Brunner,
ki pravi:

»Gelderwerb ist allein das ganze Treiben der
Pfaffen!«
Schnapsbude und Criminal — machen ihn oft
diesen Witz.

Med Slovenci ob Renu.

(Pise Luka Arh.)

(Konec.)

Sklep.

Slovenci na Nemškem so za narod iz-
gubljeni. Oče in mati še govorita med seboj
slovensko, otroci že malo razumejo, govo-
riti pa ne znajo. Nemške šole nam jih zya-

Mnogim poslancem pa se ravno njihovi predlogi zdé najnujnejši, zato melje državni stroj, kakor mlin na sapo. Tudi slovenski poslanci so vložili več nujsnih predlogov, a se odpovedali besedi, da preje pridejo stvari na vrsto v dotičnih odsekih.

Danes so bili obdelani samo trije nujsni predlogi. Kaftan je utemeljeval nujnost predloga o zgradbi kanala iz Donave do Odre, odnosno iz Donave do Vltave in Labe. Ta predlog so podpirali dr. Šilény, dr. Lueger in Vyhodil. Ugovarjala pa sta dr. Menger in Kaiser ter predlagala, naj se vsi dotični predlogi o vodnih cestah izročé posebnemu odseku. Pri glasovanju Kaftanov predlog ni dobil dvetretjinske večine, in nujnost je bila odklonjena.

Isto se je zgodilo s predlogom poslanca Biankinija, da se odpravi vinska klavzula v trgovinski pogodbi z Italijo.

Holanski in Plass sta utemeljevala nujnost, da se odpravijo državne mitnice, Hofer pa, da se uravnajo plače poštnim odpravnikom.

Tudi tema predlogoma zbornica ni priznala nujnosti, ker so Poljaki in večina levičarjev glasovali proti nujnosti, za katero je treba dve tretjini glasov.

Jutri seja.

Levica skuša priti do krmila, zato pa se jej jako mudi. Nemška gospoda hoče menda popraviti, kar je zakrivila s svojo dveletno obstrukcijo. Jako lepo in hvalevredno, toda nemških levičarjev sebični namen so jako prozorni. Saj so tudi zadnja leta levičarji hoteli imeti seja vsak dan in vsako noč, a k sejam jih je prihajalo jako malo. Sedaj so se morda poboljšali, ker so danes zahtevali, da bodi jutri zopet seja. Ta predlog je obveljal, in jutri bode klepetec zopet trl suhe hruške.

Odseki.

Danes je zbornica volila štiri nove odseke. Iz „Slovanskega centra“ so izvoljeni: V soc. polit. odsek dr. Žitnik in Pihuliak, v pristojbinski vitez Berks in Pfeifer, v poljedelski Povše in dr. Gladiszowski, v odsek za uime dr. Šusteršič in Kubik.

Predlogi.

Poslanec Pfeifer in tovariši so vložili predlog, da se premenita § 28. in 198. zakona z dne 25. okt. 1896. drž. zak. št. 220 o direktnih osebnih davkih.

Posl. Pfeifer in tovariši predlagajo, da država tudi za leto določi primeren znesek za podpore k stroškom streljanja proti toči.

Posl. Pfeifer in tovariši dalje predlagajo, da se v novi trgovinski pogodbi z Italijo odstrani takozvana vinska klavzula in primerno zviša uvozna carina od italijanskih vin.

Poslanec Žičkar in tovariši so vložili naslednji predlog: „Z ozirom na

to, da do pol milijona Slovencev na Štajerskem nima nobene slovenske obrtne šole in da morajo slovenski obrtniki položiti potrebne izpite na graški obrtni šoli le tedaj, ako so zmožni nemškega jezika, z ozirom na to, da morejo obrtniki hoditi k izkušnjam v Ljubljano ali pa plačevati kazni, predlagajo podpisani: „Visoka c. kr. naučna uprava se pozivlja, da vse potrebno ukrene za ustanovitev slovenske obrtne šole na Spodnjem Štajerskem.“

Dalje so člani „Slovanskega centra“ vložili predloga, da se popolnoma opusté mitnice na državnih cestah in da se cena kuhinjske soli zniža od 11 na 4 kr. živinske soli pa na 1 kr. pro kg. in da se v vsaki občini sme prodajati živinska sol.

Govor dr. Ivana Šusteršiča.

v 6. seji državnega zbora 14. feb. 1901.

Visoka zbornica!

Včeraj smo glasovali za nujnost predloga poslanca Javorskega zato, ker smo prepričani, da je primerno za ugled visoke zbornice, ako ona pri odgovoru na prestolni govor položi pred prestol vsaj eno, in bodisi še tako skromno politično misel.

Živo obžalujemo, da se temu predlogu ni priznala nujnost, in ne morem si kaj, da ne bi izrazil svojega prepričanja, da se namreč z odklonitvijo te nujnosti ni doseglo to, kar se je hotelo doseči; delovanje visoke zbornice. Ko pa visoka zbornica ni hotela pritrditi nujnosti predloga poslanca Javorskega, smo glasovali za nujnost predloga poslanca dr. Baernreitherja, ker vsekako želimo, da državni zbor na prestolni govor da kak odgovor, naj si bo še tako skromen.

Glasovali bomo, slavna gospoda, tudi v stvarnem oziru za predlog poslanca dr. Baernreitherja in sicer zato, ker se popolnoma zlagamo z njegovo vsebino.

Izjavljam v imenu svoje stranke odkrito in odločno, da hočemo vse svoje moči zastaviti v to, da visoka zbornica kar najhitreje pride do stvarnega delovanja. (Odobranje.)

Gospoda! Mi smo zastopniki poštenih delavskih stanov. Pred vsem smo zastopniki kmetškega stanu, in če je za kak stan nujno potrebno, da se tukaj stvarno dela, je to za kmetški stan. (Odobranje.)

Nobenega stanu v naši domovini skozi desetletja razne vlade niso tako zanemarjale, ožemale in stiskale, kot ravno kmetški stan (odobranje) in zato hočemo v imenu kmetškega stanu tu povzdigniti svoj glas in zahtevati od države, da za ta stan, ki je steber in moč države ali je vsaj v to poklican, res enkrat nekaj stori.

V prestolnem govoru se je tudi tega stanu prijazno omenjalo in zlasti zopet enkrat obeta vlada združno organiza-

cijo kmetijstva. Dotična predloga se je tudi že vložila, in sicer že petič v tej visoki zbornici. A če pogledamo dnevni red visoke zbornice, vidimo, da je med vsemi vladnimi predlogami ta za kmetški stan tako važna in bistvena predloga na zadnjem mestu.

Gospoda! Mi izrekamo zahvalo vladi, da je prišla na dan s to predlogo, katero smatramo za silno važno in nujno, toda mi tudi pozivljemo vlado, da zastavi ves svoj vpliv in dožene, da ta predloga pride tukaj tudi zares v posvet in da postane zakon. Doživeli smo že v tej visoki zbornici, da se je o taki predlogi v odseku posvetovalo in razpravljalo, toda v zadnjem trenutku so gotove moči preprečile, da ni postala zakon. Kmetški stan ima za časa volitev veliko prijateljev, toda takrat, ko se gre za to, res kaj stvarnega storiti za kmeta, znajo gotovi diplomatično jako izvežbani ljudje take predloge o pravem času pokopati. Mi kot zastopniki kmeta ne bomo dopustili, da se zopet tako dela, in bomo zahtevali, da zlasti predloga o združni organizaciji čim preje v tej visoki zbornici pride na vrsto.

Gospoda! Tako kot kmetškemu stanu se godi tudi drugim delavnim stanovom, katere zastopamo. Delavski stan, obrtni stan, vsi ti stanovi zahtevajo neizogibno, da državna zbornica res začne delovati. Zato nam že lahko verjamete, da nam je resno ležeče na delavnem parlamentu.

Toda ne samo gospodarske zadeve delavnih stanov imamo mi tu zastopati. V isti vrsti stoje tudi narodni interesi onih narodov, katere zastopamo v tej visoki zbornici; to so narodi, ki v tej državi večinoma niso dosegli svojih narodnih pravic. Najviši prestolni govor omenja postavne ureditve jezikovnega vprašanja. Mi smo pripravljeni, sodelovati pri tej ureditvi; samo želimo, da se to delo čim preje začne.

Ne maram se spuščati v kaka kompetenčna vprašanja. Stojim na stališču, da se mora jezikovno vprašanje v interesu države in narodov prej ko mogoče rešiti. Kdo izvrši to rešitev, to mi je vse eno; gre se za to, da se to vprašanje pravično in kmalu reši.

Dalje moramo tu zastopati kulturne interese svojih volivcev. V najvišem prestolnem govoru nam je neki odstavek jako simpatičen; zadeva nam pravno-versko vzgojo mladine.

Gospoda! Nikakor nočemo danes spraviti na površje šolskega vprašanja. Toda eno želimo: Da se državni ljudsko-šolski zakon gledé pravno-verske vzgoje zares izpelje in uporablja.

Toda, gospoda, predaleč bi me zavelo, ako bi se hotel dotakniti vseh točk najvišjega prestolnega govora. Glavna naloga mi je, da v svojem imenu in v imenu svoje stranke povdarjam: mi želimo stvarnega dela v tej visoki zbornici.

Vendar naj k sklepu dodam še nekaj misli. Najvišji prestolni govor prav gorko pozivlje poslance v prid ustave.

Ne maram se podati na polje ustavnopravnih spekulacij. Spoštujem vsako državno-pravno prepričanje, stojim pa na stališču, da je vsaka ustava boljša, kot nobena, ker zagotavlja vsaj najmanjšo mero državljskih pravic. Toda, gospoda, nekaj ne moremo utajiti; tega namreč, da se ustava, ki je bila dana prostovoljno od Nj. Velikanstva — kakor se omenja v prestolnem govoru — vkljub svojega 33 letnega obstanka ni mogla uživeti, da te državne temeljne postavne niso mogle postati popularne. To je dejstvo, ki se ne da utajiti. In tu ne mislim le onih ljudskih slojev, ki so drugačnega državnopravnega naziranja, temveč v prvi vrsti tudi onih slojev, ki so — recimo — centralistično nadahnjeni; tudi v teh slojih ta ustava ni mogla postati popularna. To je dejstvo, ki se ne da utajiti in posledica temu je bil tudi razpad nekdanje ustavoverne stranke. Gospoda! Eni trdijo, da je vzrok nepopularnosti te ustave v tem, ker je bila ustava a priori slaba. Kakor sem že omenil, proti temu naziranju ne maram polemizovati. Toda brez dvoma je še drug vzrok, da se ta ustava ni mogla udomačiti, in sicer zlasti tam, kjer so ljudski sloji centralistično nadahnjeni in morajo biti:

V čem obstoji ta vzrok? V tem, da je glavni del naše ustave samo na papirju, in da se v bistvenih točkah v naši domovini dejansko nikoli ni izvršila. Imamo sicer, gospoda, tako imenovano centralistično ustavo, v resnici pa se Avstrija vlada federalistično (Ugovori), seveda ne tako, kakor bi to radi imeli gospodje federalisti, temveč popolnoma po burokratsko. Kdo more tajiti, da v Avstriji vsak deželni predsednik, deželni namestnik v svoji kraljevini, deželi in deželici dela, kar hoče (odobranje) in da je Nj. ekselenca, g. ministerski predsednik, nasproti najmanjšemu deželnemu predsedniku pravzaprav brez moči? (Ugovori.)

To je resnica, to je dejstvo, ki se je nahajalo v mnogih kraljevinah in deželah in se še dandanes nahaja ter čuti.

Ustavo imamo na papirju; ta ustava je padla na tisti niveau, kakor na Kitajskem kitajska državna vera. Ustavi se delajo pokloni, dejansko pa se ustava v svojih glavnih določbah ne izvršuje. Saj je gospod predgovornik sam konstatiral, da se člen 19 državnih temeljnih postav ni izvršil. Kdo more tajiti, da bi imeli — če bi se bil ta člen v dejanju izpeljal — čisto gotovo drugačne, boljše razmere v posameznih kronovinah in deželah, kot jih imamo danes?

Končno, gospoda, visoki vladi majhen opomin! Vlada je v prestolnem govoru razložila, kaj hoče doseči pod pogojem, da bo zbornica sposobna za delo; skrivaj pa je tudi namignila, kaj se bo zgodilo v slučaju, če zbornica ne bo sposobna za delo. Za ta slučaj grozi vlada, da bo zadržala mošnjiček, državne izdatke pa reducirala na minimum, opustila investicije itd., skratka, začela se bo zopet stara pesem na podlagi § 14. Jaz in z menoj moji pristaši nujno želimo, da se omogoči delo v zbornici. Za slučaj pa, da se to ne doseže, moramo z vso odločnostjo protestirati proti temu, da se še na dalje s pomočjo § 14. slepomiš. (Prav dobro!) Za ta slučaj je vlada dolžna po drugem potu poskrbeti za potrebe celokupne države in posameznih narodov; kajti zato, da je državni zbor nesposoben za delo — za kar treba samo 50 poslancev — zato ne sme biti kaznovano vse prebivalstvo. To nikakor ne gre, da bi zaradi nekaterih trpelo ljudstvo in država. Za potrebe države in prebivalstva je na vsak način treba poskrbeti. (Tako je!)

Gospoda pri visoki vladi naj stopi nekoliko med ljudstvo, in slišali boste, kaj vse je povzročila ta tri- ali štiriletna doba § 14. Prepričali se boste, kako celo med kmetiskim ljudstvom socializem, da celo anarhizem dobiva pristašev (živahno odobranje) in to le vsled tega, ker so bili vedno kaznovani delavni stanovi zato, ako se je na desni ali levi uganjala obstrukcija.

Torej ne kaznujte prebivalstva, kajti ljudstvo želi v svoji veliki večini pozitivnega dela v tej visoki zbornici.

Gospoda! Na milijone in milijone zvestih državljanov je v Avstriji, katerih patrijotično čuvstvo je čisto, kot je čisto najčistejšje zlato! In če pride resna ura, ko se bo pokazalo, da je sploh izključeno v tej visoki zbornici pozitivno delo, potem naj merodajni faktorji dvignejo ta zaklad najčistejšega patrijotizma in potem bodo milijoni in milijoni zvestih državljanov z veseljem šli na delo, da se omogočijo odnošaji v duhu ustave in prave svobode! (Odobranje.)

Zavod sv. Nikolaja v Trstu.

Zavod sv. Nikolaja, zavetišče za brezposelne služkinje v Trstu, deluje mirno brez hrupa in šuma, a deluje uspešno, kar priča dejstvo, da je sprejel v teku 2 let in in 4 mesecev nad 1300 deklet.

To število jasno kaže, kako potreben je bil zavod. Tega se zavedajo dekleta sama, ker kar trumoma vrejo pod njegovo zavetje tako, da so njegovi sicer obširni prostori vendar pretesni. Dekleta torej vedo, da so varne pred vsako nevarnostjo in vsako zlobno roko. Ako se pa vendar pripeti, da se kakemu dekletu godi še kaka mala krivica, zavod posreduje, da se ta krivica odpravi čim preje. Dekleta so pa tudi hvaležne ter kažejo svojo hvaležnost s tem, da se zbi-

mejo. V narodnem oziru so naši rojaki daleč za Poljaki. Z neko lahkoto, da skoro s ponosom vrže marsikdo svoj materni jezik od sebe, in tolče blaženo nemščino. Niso posebno redki slučaji, ko molita oče in mati zvečer rožnivenec slovensko, otroci pa odgovarjajo nemško. Zavedni Slovenci so pa oni, ki bero »Mohorjeve knjige« ali »Domoljuba«. Vpliv branja se kmalu spozna.

Dobro je, da malokdo ostane dolgo na Nemškem. Navadno se vračajo kmalu v domovino nazaj.

Slabo je za naše rojake tudi v verskem oziru. Mnogi pozabijo kmalu, da je treba hoditi ob nedeljah k maši; odtujijo se cerkvi in postanejo zelo zelo mlačni. Najhujša rana so pa divji zakoni. Koliko časa je treba, da so vse listine in papirji v redu! Vzor počasnosti in brezbriznosti in pedanterije je v tem oziru naš birokratizem. Župnik nago-varja take nesrečneže, naj se poroče, ljudje so večinoma voljni, a predno dobi vse od doma, preteko mesci in mesci. Samo en slučaj.

Neki Oger bi se rad oženil. Piše in piše domov po potrebne listine, ki pridejo v par mesecih (še dosti hitro!). A kratni list je mažarski (!). Treba ga je prestaviti. Posljejo ga v Kolin na konzulat. Ker ga ni bilo 4 mesece nazaj, gre župnik, ki je bil slučajno v Kolinu, vprašat na konzulat, kaj

da je ž njim. »Pride kmalu na vrsto«, odgovori uradnik. In res je trajalo blizu pol leta, da so prestavili ubogi kretni list. Seveda ženin in nevesta medtem lahko čakata!

Da se pomaga našim rojakom v verskem in kolikor toliko tudi v narodnem oziru, bo treba kaj storiti, in sicer kaj stalnega. Najbolje bi bilo, da bi bil v kakem samostanu slovenski pater, ki bi šel vsako nedeljo maševat v tak kraj, kjer so Slovenci. Le na ta način bi se dalo kaj doseči, le tako bi bilo mogoče, vsaj za silo poučiti ljudi v glavnih resnicah naše vere. Tako skrbje tudi poljski duhovni (ponajveč frančiškani) za svoje rojake. In lep sad njihovega truda je očividno v verskem in narodnem oziru. Stavimo i mi tako!

Tega mnenja so tudi župniki in kaplani na Nemškem, katerim je tudi münsterski in kolinski ordinarijat ravno lani o božiču pisal, naj se posvetujejo, kako bi bilo Slovincem pomagati, in naj poročajo o tem na škofijstvo. Slovenski redovniki, na delo za Boga in za narod! Kako lépo, prav apostolsko delo vas čaka! Ne pustite ubogih rojakov, ki gredo iz revne domovine (dve tretjini je južnih Štajercev, in komaj eno tretjino Kranjcev) iskat si kruha v bogatejšo tujino, umirat lakote v dušnem in narodnem oziru. Plačnik bo oni, ki je rekel: »Množica se mi smili« . . .

rajo ob nedeljah in praznikih ter pritekajo vanj, kakor bi prihajale na svoj rodni dom. Svojo hvaležnost kažejo pa tudi s tem, da so poštene, pridne ter vdane svojim gospodarjem.

Gojenke zavoda ne vidijo v svojih gospodarjih mučiteljev in zatiralcev, pač pa dobrotnike in vzgojitelje. Družinam pa, o katerih smo prebricani, da trpi čast in nrvnost naših deklet, se ne da nikaka služkinja.

Prepričana sem bila že pred leti, da je v Trstu tako zavetišče potrebno, a da je tako potrebno, bi ne bila mislila. Človeku se niti sanjati ne more, koliko sramote in solz zakrivajo tržaške stene. Koliko uničenih mladih bitij, ki plakajo med stenami sramotnih hiš! Ne trdim, da so to izključno slovenske dekline, ali velika večina teh nesrečnic pripada vendar le našemu narodu.

Kdo si more misliti, koliko tuge in sramote zakriva zloglasno „stano mesto“? Pridite in pogledite v bolnišnice in prepričali se bodele na lastne oči, kdo tukaj plaka in prosi pomoči. To so dekleta, katere bi delale čast nam in domovini naši, ako bi imele koga, ki bi jih branil pred gladom in hijeno ženske sramežljivosti. Padle so — in so zgubljene za vselej! V tej stiski vstanovil se je zavod sv. Nikolaja, ki je preprečil sramoto slovenskih deklet. Strl je hijeni glavo, ter jej potegnil iz žrela našo nedolžno žensko mladino. Hijena sika sedaj na vse strani, ker je uvidela, da dokler imajo dekleta tako močnega varuha, ne pade jej v žrelo nobena žrtev.

Ta hijena združila se je sedaj s svojo tovarišico hidro iredento, in sta napeli vse svoje moči, da uničita to krepko trdnjavo; deloma se jima je tudi posrečilo, kajti ta trdnjava nima lastnega krova, marveč je prepuščena na milost in nemilost tema dvema krvolokoma.

Stanovanje, ki je last žida, odpovedalo se nam je in seliti se bode treba. Ali kam? Slovenskih stanovanj nimamo na razpolago, in ako gremo k našim zagrizenim nasprotnikom, pripravljeni moramo biti, da nas isti zopet vržejo na cesto.

Sedaj smo torej na cesti brez strehe in premoženja. Kam se obrniti, kje iskati pomoči ako ne pri onih, ki so nam dolžni pomagati?! Slavna županstva so takorekoč moralno prisiljena pomagati nam. Saj ne zahtevamo bogvedi koliko, marveč zadovoljni smo, ako nam vsako županstvo prihiti na pomoč samo s svoto 10 K na leto. S tem bi županstva koristila v prvi vrsti sama sebi, kajti zavod je prihranil istim že ogromne svote bolniških stroškov, ker je sprejemal tudi obolele dekleta v svojo oskrb. Zdravi jih rodoljubni g. dr. Martinis brezplačno in zdravila dobivajo tudi po znižani ceni. Dobrote človekoljubnega zdravnika pa zavod ne bode smel zlorabiti, pač pa bode njegova dolžnost, ko pride do nekega imetja, da ga vsaj deloma odškoduje. Kake stroške bi toraj imele občine, ako bi mi taka obolela dekleta pošiljali v javno bolnišnico, kjer ne le da nimajo za dragi denar iste postrežbe, pač pa jih še žalijo v najsvetejših čustvih.

To bi bil toraj materialni dobiček občinam, kaj pa naj rečemo v moralnem in narodnem oziru? To se ne da popisati in to vedo najboljšje naši nasprotniki, zato pa taka gonja proti zavodu. Oni dobro vedo, da ako pridobe naše žene zase, da jim pojde vse gladko izpod rok. Kdo li je potujčil nebroj našega življa v Trstu, ako ne naša slovenska mati?

Oni jasno vidijo, da ako se naša žena v Trstu vzbudi, da jim je odklenkalo za vselej. Oni vidijo, da njih narodnost sloni v naših potujčenih ženah. Potujčena žena potujčila bode tudi svoje otroke, zavedna žena, vzgojila bode pa krepki naraščaj, kateremu njih gnijala kultura ne pride do živega.

Vzdromite se torej slavna županstva in drugi rodoljubi, ter prihitite nam na pomoč, da rešimo našo žensko mladino, dokler je še čas!

Zmagoslavja.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. februarja.

Jeztkovni prepr.

Glasila čeških radikalcev in agrarcev se izražajo popolnoma v smislu nastopa čeških narodnih socializmov. „Selské Noviny“ pravijo: Naši poslanci naj sploh nemški ne govore. Sedaj je že vse jedno, ali se nas razume, ali ne. Državni zbor je obsojen k neplodnosti. Za Čehe je najboljše, ako državni zbor razženo. „Radikalny Listy“ smatrajo kot najboljši odgovor na zahtevo po nemškem državnem jeziku, da češki poslanci v drž. zboru izključno češki govore. Tako se bode dokazalo, da o nemškem posredovalnem jeziku tudi v drž. zboru ne more biti govora, ako Slovani nočejo.

Kralj Aleksander.

Vest, da je srbška kraljica Draga povila sina, se od nekaterih strani prekljuje, druge vesti pa trdijo, da se prekljuje radi tega, ker je otrok prišel mrtev na svet in bi to utegnulo na položaj v Srbiji neugodno vplivati. Kralj Aleksander je te dni pozval k sebi člane skupščine ter jim dejal, naj skrbijo za to, da se Avstro Ogersko pri nakupovanju bojkotuje. Ko so mu poslanci dejali, da to ne gre, ker se Srbiji potem utegne zgoditi, da Avstro Ogerska zapre meje njenim izdelkom in da potem nastane na Srbkem velika beda, stisnil je Aleksander pesti in zakričal: „Jaz to hočem in tako mora biti!“

Zmešnjave na Balkanu.

Turčija je že pričela strogo postopati proti bolgarskemu gibanju v Macedoniji. V Carigradu je aretovanih več Bolgarov, ki so na sumu, da so člani macedonskega bolgarskega agitacijskega odbora. Aretovan je tudi znani bolgarski zdravnik Dinow. Rusija je sporočila Turčiji, naj nastopa v ohranjanje miru ostro, a naj pazi, da njene čete ne nastopijo proti nedolžnim. V Bolgariji vre, ker je vlada razpustila pod pritiskom nekaterih diplomatičnih zastopnikov strelsko društvo v Zofiji. Vlada je tako zmešana, da je pri pustila protestni shod proti svoji lastni odredbi. 2200 članov strelskega društva je včeraj v Zofiji protestovalo proti vladni odredbi. Čuje se, da je pozicija bolgarskega kneza Ferdinanda silno nepovoljna. Uvedenje vojne diktature v Bolgariji je v najbližnji bodočnosti. Sbranje se razpusti.

Dewet ušel!

Z dolgimi nosovi gledajo Angleži za Dewetom. Nekaj sličnega, kar se je sedaj pri De Aaru Angležem pripetilo, zgodilo se jim je že lani v avgustu pri Ohfanto Nek, v novembru pri Bothaville, v decembru pri reki Caledon in upsti je, da bode taka sreča spremljala Angleže še nadalje. Najnovejša vesti poročajo: Poskus, da bi Angleži ujeli Deweta, se je popolnoma izjalovil. Dewet je prodril proti severu in koraka proti Prieski, kjer ga pričakujeta Hertzog in Brand. Izpolnile se tudi ne bodo nade, da bi Dewet ne mogel organizovati ustanka kapskih Holandcev. Kitchener je ob takih vesteh res zapustil De Aar in pustil ondotno poveljstvo v rokah Littletona. O Robertsu se poroča, da mu bode angleški parlament v zahvalo za njegov povratek dal dotacijo 100.000 funtov. Roberts bode dobil v zahvalo za svoje delovanje povrh še naslov „Lord warden of the cinque portov“, katerega namestava odložit lord Salisbury. S tem naslovom je ob jednem združena začasna posest gradu Walmer. Odi bode lahko počival in mislil na svojo in Kitchenerjevo blamažo.

Ali se je res Kitajska udala?

Včerajšnja brzojavka, da Avstrija nikakor ni voljna odposlati svoje vojne ladije iz Kine, je obudila precej pozornosti, istotako vest, da je precej nemških prostovoljcev zopet na poti v Kino. Vlade torej kitajskim obljubam prav nič ne zaupajo. Kitajska menda res računa na oddaljenost mej krajem pogajanj in Singanfu. Oddaljenost je nekako tolika, kakor mej Parizom in Dunajem. Kitajska morda tudi računa, da bi namero grofa Walderseea še preprečila Severna Amerika, a previdna je toliko, da se na videz uda. Mnogi politiki so mnenja, da vest o

kitajskem sprejetju mirovnih pogojev ni drugo, kakor poskus vsa stvar zopet zavleči. V tem mnenju ne omaje resnih politikov tudi vest, da se bodo kazni na kitajskih, nemirov krivih dostojanstvenikih izvršile v Singanfu v najkrajšem času in da bodo poslanci kontrolirali izvrševanje kazni. Po dosedanjih izkušnjah o lokavosti Kitajske se vsekakor lahko trdi, da bo spomlad pokazala, da se kitajsko vprašanje ne reši ob mizi diplomatov, ampak z mečem v roki. Kitajci pač ne bodo radi dosedanjih neznatnih izgub udušili svojega naroda napram tujcem, ker računajo tudi na velikaško razsežnost svojega prostora, na katerem bi bilo vlastim pač težko operirati proti 400 milijonom Kitajcev.

Nova vojska?

Iz Niučwanga se poroča, da je jeza Japonske nad aneksijo Mandžurije vedno večja. Japonska upa še vedno na pomoč Nemčije in Angleške (!). Pripravlja se baje sicer sama nastopiti proti Rusiji. V Niučwangu je splošno prepričanje, da se spomladi zopet prično nemiri in mogoče je, da se celo vname rusko-japonska vojska.

Depisi.

Iz Podgorja 21. febr. (Žganje): Podgradom pod Gorjanci je gostilničar, ki toči vino in pivo ter prodaja tobak. Lanskem ali predlanskemu zaželelo se mu je tudi žganje-toča. Napravi prošnjo: županstvo občine Šmihel-Stopiče je odreklo, glavarstvo novomeško dovolilo, a proti temu je rekuriralo županstvo, ter je bila prošnja pri vladi odbita, ravno tako pri ministerstvu, kamor se je dotični prositelj pritožil. A letos je dotičnik spet vložil prošnjo, dasi so vzroki proti žganjetocu ravno isti ko prvič. V javni občinski seji dne 21. t. m. prišla je ta stvar na dnevni red. Nekateri so bili odločno proti, kar vstane g. Rihard Dolenc, vodja dež. kmetijske šole na Grmu, in govori s tako vnemo za predlog, da je občinski odbor sklenil z malo večino, prošnjo priporočevaje predložiti okr. glavarstvu. — Par opazk. Vse vlade so izprevidele nevarnost alkoholizma in ravno o veliki noči letos se bo vršil na Dunaju 8. mednarodni kongres zoper alkoholizem. Samo g. Rihard Dolenc, vodja važnega deželnege zavoda ne izprevidi te nevarnosti, ter v javnem zastopu priporoča prošnjo prosilca, ki prosi za žganjetoč. Ali ni to čudno? Kaj Vam naše ljudstvo še ni dosti udano pijači, g. vodja? Hočete li to prenašnjenost še podpirati na tak način? Zagovornik alkoholizma biti v naših dneh med tem ljudstvom v teh krajih? Kaj je premalo novoustanovljena tovarna na Poganicah, ki bo iz krompirja izdelovala žganje? Žganje je strup, najhujši strup za naše ljudstvo. Kdor tega ne vidi, nima srca za narod. Pa greste in se ogrevate in glasujete za dovoljenje žganjetoca, oziroma, da se prošnja priporoča. Vlada dela zoper, Vi pa za žganje!

Od Save, 20. svečana. (Politika naših poslancev.) Da se pokaže, kako stališče zavzema katoliško politično društvo »Sava« v sedanjih političnih razmerah, se je sklicala odborova seja dne 17. t. m. v Sevnico. Razven enega bolnega prišli so vsi odborniki. Predsednik društva, gospod Žičkar, razjasni, zakaj da sta z gospodom vitezom Berksom stopila v slovanski centrum. Ko je prišel gospod Žičkar na Dunaj, našel je že kranjske poslance razdvojene, katoliško in liberalno stranko. Razmere so postale take, da katoliška stranka ni mogla več skupaj skupaj sedeti se kranjskimi liberalci v enem klubu. To je bilo dejstvo, s katerim se je moralo računati. Za štajerske poslance je postalo zdaj vprašanje, ali stopiti h kaki kranjski stranki, ali postati divjak. Slednje, pravi gospod Žičkar, je bilo popolnoma izključeno, ker bi mu s tem bile pri njegovem delovanju roke zavezane. Tudi z dr. Tavčarjevo stranko ne more hoditi, ker dr. Tavčar kot šefredakter »Slov. Naroda« pobija s svojim listom verske in gospodarske koristi slovenskega naroda. Dan za dnevom napada na najpodlejši način katoliško duhovništvo, cerkvene naprave v svojem listu, je strupen nasprotnik kmetkega združništva, se druži s kranjskimi Nemci v narodno

škodo slovenskega ljudstva, torej umevno, da se mu katoliški poslanec ne more bližati. Vrh tega je bil gospod Žičkar izvoljen od katoliške stranke, ki se je morala ljuto bojevati zoper štajerske liberalce, jungovce, Tavčarjev volivni katekizem in pod napade »Slov. Naroda« in »Domovine«. To so dejstva, ki so gospodu Žičkarju kazala naravnost pot v dr. Šusteršičev klub, ki zastopa krščanske, narodne in gospodarske koristi slovenskega kmeta.

Gospod Zalokar odobruje njegov in viteza Berkse korak, na kar stavi g. Cerjak resolucijo:

»Katoliške politično društvo »Sava« obžaluje razkol slovenskih poslancev, vendar pa popolnoma odobrava pri sedanjih razmerah postopanje g. Žičkarja in g. viteza Berkse.«

Resolucija se sprejme s šestimi proti enemu glasu.

Ker je namen društva »Sava«, pospeševati narodno zavest slovenskega ljudstva posebno v Posavju, izreklo je enoglasno svoje ogorčenje nad nečutenim postopanjem onih slovenskih volivcev, ki so pred kratkim podpirali znanega germanizatorja Bieberja pri občinskih volitvah na Vidmu zoper slovensko kmetisko stranko.

Kmetiski odborniki so stavili več vprašanj na gospoda državnega poslanca, na katera jim je gospod Žičkar točno odgovarjal. Glede vinske klavzule, žitne colnine, podpore nekaterih delavcev južne železnice, katerim ob njihovi obnemoglosti uprava južne železnice odreka vsako podporo, glede dvojezičnih napisov poštinih pečatov in dvojezičnih tiskovin in glede podpore neke 102 let stare žene obljubi gospod poslanec, da hoče delovati v smislu prošnjikov in v korist kmetkega ljudstva.

Tudi kot deželnemu poslancu se je gospodu Žičkarju izreklo zaupanje in »Sava« odobrava devizo: »Proč od Gradca!«

Odbornik gospod Levak izreče zahvalo gospodu poslancu za njegovo neumorno delovanje v korist slovenskega ljudstva, kateri navdušeno vsi pritrdijo.

Iz Dolenje vasi, 12. febr. Odkar sem v Dolenji vasi, imajo dopisovavci »Slov. Naroda« nekako posebno veselje, če morejo spraviti mojo osebo v to napredno glasilo slov. »intelligence«. Do danes nisem pa na vse te napade še nikoli odgovarjal iz dveh vzrokov: 1. Ker ne berem »Slov. Naroda« in zato še le po raznih ovinkih izvem, dostikrat zelo pozno, da sem na »prangerju« in ko izvem vsebino, mislim si: »Vsak ima svoje veselje, naj ga ima pa še naša »intelligence«. 2. Hudo bi me bolelo, ko bi me hvalil »Slov. Narod«, če me pa malo obere, ne zmenim se zato.

Moji politični nasprotniki si pa vendar žele, da bi jim vsaj odgovarjal. To kažejo prav jasno v imenovanem dopisu »Slov. Naroda« z dne 7. t. m. Danes Vam č. gg. dopisniki prvič odgovarjam glede svoje osebe, odkar sem v Dolenji vasi.

V »Slov. Narodu« pišete: »Volitve so minule, kajne, gospod kaplan Žužek, toda Vaše obljube, da pošljete precej po volitvah na napade »Slov. Naroda« popravek, oziroma dopis v »Slovenca« ali »Dihurja«, še vedno niste izpolnili. Vrgli ste puško v koruzo; ali je grozdje prekislo? Na to Vas vprašam č. gg. dopisniki »Slov. Naroda«, kaj sem pa jaz zagrešil pri volitvah? Kaj pa morete očitati radi volitev meni? Enkrat ste pisali za časa volitve v »Slov. Narodu« o meni, da sem »priredil politični shod v cerkvi v Dolenji vasi«. Uprašam Vas, ali ni ta Vaša trditev gola laž? Ali sem sploh za časa volitev imel kje kako posvetovanje? Ali sem se kje pregrešil radi volitev, bodisi pri volilni komisiji, bodisi kje drugje? Gosp. nadučitelj Gregorač, pojasnite mi to, ker Vi ste bili z menoj pri volilni komisiji! Zakaj naj torej glede volitev pošiljam popravke ali dopise časnikom? Komu sem sploh to obljubil?

Dalje pišete v »Slov. Narodu«, da sem jaz Vas iz cerkve izgnal in da »se prokleto motim, ako mislim, da Vas bodem s šemami, faloti, sodrgo, debelimi treburharji, dolgo-sukničarji, zopet v cerkev privabil«.

Zopet se obračam do Vas, gosp. nadučitelj Gregorač, ali sem to Vam in Vaši n

gg. prijateljem rekel? Če sem ravno te ali podobne izraze rabil, ali nisem povedal, da »Slov. Naroda« daje take primke katoliškim možem, posebno škofom in duhovnom? — Rekli boste g. Gregorač, zakaj se neki ravno na Vas obračam? Vedite, zato, ker ste se ravno Vi že dvakrat čohali ob moje cerkv. govore, ob enem pa pozneje pri meni opravičevali in sicer prostovoljno opravičevali radi nedostojnih opomb o mojih cerkvenih govorih in radi kletev, katere ste na me metali. In svoje opravičevanje ste podpirali s tem, da ste trdili, češ »bil sem napačno podučen«. Prvi Vaši napadi na moje cerkvene govore bili so na veselici gasilnega društva v Ribnici, drugi v županovi gostilni. Veste tudi, da ste morali iti iz županove gostilne, ker Vas niti liberalci niso marali poslušati. Kletev ste izražali v g. župnikovi sobi, ko ste trdili, da ni res, da bi bili Vi »volilni katekizem« in neki drugi oklic ponujali in nosili po gostilnah. Takrat ste neki večer kričali pri g. župniku: »Ni res, prokleti kaplan!« In vendar je bilo res; vsaj sem Vam navedel priče. Tudi sami ste to pripoznali, ker ste me s solznimi očmi prosili odpuščanja. Je li to istina ali ne gospod Gregorač?

V »Slov. Narodu« dalje trdite o meni: »Vse Vam je bolj sveto, kakor to, za kar bi se morali resnično zanimati«. Prosim, gg. dopisniki »Slov. Naroda«, ali mi morete povedati le en sam slučaj, ki bo opravičil in podprl to Vašo trditev? Ali ne izpolnjujem svoje dolžnosti v cerkvi, v šoli, pri bolnikih? Govorite, kar veste!

(Konec prih.)

Tedenski koledar.

Nedelja, 24. februarija: Prva postna nedelja; god sv. Matija apostola. — Ponedeljek, 25. februarija: sv. Walburga. — Torek, 26. februarija: sv. Aleksander. — Sreda, 27. svečana: Kvatrna sreda; Leander, škof. — Četrtek, 28. februarija: sv. Roman, opat. — Petek, 1. marca: Kvatrni petek; sv. Albin, škof. — Sobota, 2. marca; sv. Simplicij, pap. Lunin spremen: Prvi krajec 25. februarija ob 7. uri 44 minut zvečer. — Dan zraste meseca marca za 1 uro 45 minut. — Musica sacra. Jutri 24. februarija je velika maša v stolnici ob 10. uri: Koralna maša brez orgelj; graduale in tractus zložil Anton Foerster, offertorium dr. Fr. Witt, po povzdigovanju »Ave verum«, zložil V. A. Mozart. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Missa in hon. s. Caeciliae v D-dur zložil Ant. Foerster, graduale in tractus »Angelis suis« zložil Ant. Foerster; offertorium »Scapulis suis« zl. Alojzij Rieder.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. februarija.

Potresno posojilo. Včerašnja brzjavka z Dunaja je pač razveselila vse hišne posestnike, ki imajo potresno posojilo od države. V resnici smo se že bali najhujšega, zakaj vlada je odločno ukazala, da se mora brez odloga vračati posojilo in da se morajo plačevati še celo zamudne obresti. S tem bi bilo ljubljansko mesto silno udarjeno. Sicer so katoliško narodni poslanci pod vodstvom dr. Šusteršiča takoj nastopili in vložili predlog, naj se Ljubljani pomagajo, a zadržanje ljubljanskega poslanca Tavčarja nas je navdalo s skrbjo, da bo on s svojo »kvedrovo« politiko in s svojo strastno trmo vso akcijo pokvaril. Saj je zaradi tega predloga »Naroda« surovo napadel Šusteršiča, in bil še celo tako predrzen, da je napisal gorostasno trditev, da Šusteršičev predlog naše poslance »persiflira«, in še celo izjavil, da se Tavčar ne bo spuščal v »dirko« s katoliško-narodnimi poslanci zaradi te zadeve, kot da je še časa dovolj in se nikamor ne mudi. Da je pa bila »dirka« res potrebna, je dokazal vladni odlok, ki se glasi suho: »Plačajte, ali vas pa zarubimo!« Zdaj so zajela hišni posestniki. Tavčar pa še ni čutil potrebe za »dirko«, pač pa sta poslanci dr. Šusteršič in Vencajz storila vse, kar jima je bilo mogoče, in včeraj nas je razveselila brzjavna vest z Dunaja, da je ministerski predsednik na intervencijo poslancev dr. Šusteršiča in Vencajza za sedaj zistiral izterjevanje

potresnega posojila. To je za sedaj vesel uspeh, a le trenoten. Treba je, da se ta akcija nadaljuje. Jutri ob 10. uri dopoldne je v »Mestnem domu« velik shod, h kateremu naj pridejo vsi prizadeti hišni posestniki. Tu naj sklepajo, kaj je naročiti našim poslancem. Tu je pa treba tudi dr. Tavčarju odločno naročiti, da je sedaj skrajni čas za »dirko« in da naj pridno sodeluje pri akciji, ki so jo srečno začeli katoliškona-rodni poslanci.

„Narod“ in potresno posojilo. Včerašnji »Narod« piše: »Če vlada Ljubljani ne bo odpisala potresnega posojila, bodo tega krivi dr. Šusteršič s svojim popolnoma ponesrečenim predlogom (!!!) in pa Ljubljancem, ker so tako velikodušni, da ne zahtevajo tistih tisočakov, ki so bili po potresu nabrani po cerkvah za prebivalstvo, ki pa so izginili v škofiji.« — Povedali smo že večkrat, da na »Narodov« poziv ne bo nihče priobčeval računov. Nabrani denar je bil vestno porabljen za to, za kar je bil nabran, in si lahko ogleda račune v knezoškofjski pisarni vsak pošten Ljubljane. Kdor je kradel v cerkvenih pušicah nabran denar, po župniščih pa žlice, takemu knezoškofjski računi seve niso odprti, ker bi ne bili varni pred njegovimi dolgimi prsti.

Poslanec Pogačnik je izvoljen podpredsednikom vojnega odseka.

Umrli je č. g. Raf. Winkler danes po noči ob 1 v Kandiji v Novem mestu. Pogreb bo v ponedeljek ob 3. popoldne. Pokojnik je bil rojen 31. maja 1870. v Idriji, posvečen v mašnika 9. jul. 1893. Eno leto je bil semenišni duhovnik, potem je služil kot kapelan na Mirni, v Leskovcu in v Radolici, kjer je obolel in moral iti v začasni pokoj. R. I. P.

Napadi na vero in duhovščino so postali v »Rodoljubu« tako nesramni, da je drž. pravdnistvo radi dveh člankov zadnjo številko konfiskovalo. Ljudstvu si bodo pač ob tem odprle oči! V »Rodoljubu« so bila zaplenjena celo »Nedeljska premišljevanja«, o katerih pravi »Rodoljub«, da jih piše »katoliški duhovnik«. Malovrh, ki je sicer po farovžih mnogo praktical, pa je vender evangelij sv. Matevža 4, 1—11 tako nerodno tolmačil, da se je Malovrhova pobožnost zdela drž. pravdniku za ljudstvo kužna. Konfiskacijo »Narodovega« podlistka, v katerem je »Narod« z raznimi surovimi pregovori, katerih se je večinoma izmislil, napadel duhovščino, je dež. sodišče potrdilo.

Dr. Gustav Gregorin v Trstu nas je počastil z odgovorom na našo notico »Tutti frutti« o tržaškem delu. Danes nam za naš odgovor nedostaje prostora, a dali mu ga bomo, in dolžna mu ga ne ostane tudi »Naša straža«. Najbolj nas zanima konec odgovora dr. Gustava Gregorina, ki se glasi, da odvrčamo pozornost od glavnega vprašanja, katero razburja danes ves slovenski narod, t. j. od vprašanja je-li g. dr. Šusteršič ravnal narodno in krščansko, ko je v očito škodo naše narodne, in, ako hoče, tudi katoliške stvari onemogočil skupni hrvatsko-slovenski klub? Dr. Gustav Gregorin pravi, da so v tem oziru že »sklenjeni računi.« To tudi mi mislimo. »Sklenjeni računi« mej nami in tržaškimi prvaki bili so že takrat, ko so pač prihiteli delat štafazo liberalnemu kranjskemu »Sokolu« (bila je veselica!), na katol. shod, ki se je bavil z mnogimi gospodarskimi vprašanji, pa jih ni bilo. V tem oziru so torej »računi« že davno sklenjeni. Zanimivo pa je, da so dr. Gustavu Gregorinu postranska stvar vsi napadi na vero in duhovnike, postranska stvar, da dr. Tavčar ni hotel skupnega dela niti pri »Naši straži«, glavna stvar mu je, da bi naši poslanci morali iti skupaj z liberalci. Taki pojmi so res mogoči le v glavi »tržaškega prvaka!«

„Katol. Obzornika“ prva letošnja številka je izšla in bila včeraj razposlana. Zanimivo vsebino I. zvezka priobčimo prihodnjič.

Zakaj je Luginja pal? »Učiteljski Tovariš« piše, da je dr. Luginja pal vsled netaktnosti, (!) ker se je udeležil katoliškega shoda. Značilno je, da povdarjata to Frankovo »Hrvatsko Pravo« in — »Učiteljski

Tovariš«. Tem ljudem se torej ne gre za slovanstvo, ampak v prvi vrsti proti katoličanstvu. »Edinost« zavrača »Učiteljskega Tovariša« in pravi, da je padca Luginje kriv vladni zistem, a prav poučni so naslednji stavki »Edinosti«: »In kolikor je nedostajalo nasilju laške stranke, je pa pripomogel znani efjalt v Liburniji, ki je na infernalni način begal ljudstvo, da je hočejo Hrvati »izdati« in »prodati« Hrvatski, tisti efjalt, kateremu je politični somišljenik isti informator »Učit. Tovariša« iz Istre.« Ta stavek osvetljuje nizkotnost pristašev »Učiteljskega Tovariša.« So pa že drugačni narodni delavci in delavke naši »Slomškarji« in »Slomškarice«. »Učiteljski Tovariš« je tudi omenjal, da je Luginja prosil »klerikalce« na Kranjskem in na Goriškem, naj mu odstopijo jeden mandat, a da se njegovi prošnji ni ugodilo. Na vsak način naj bi bil po »Učiteljskem Tovarišu« Luginjevega padca kriv »klerikalizem«. »Edinost« pravi, na to: Resnica je torej ta-le, da so nekateri rodoljubi — ventilirali misel, da bi Luginjo volili ali v Dalmaciji ali na Goriškem. Glede Kranjske ni nam nič znano. Morda, nočemo oporekati, da je kdo kaj sondiral tudi na Kranjskem, ali, kakor rečeno, nam ni znano o tem. Resnica je nadalje ta, da je »Slogina« stranka po posebnem odposlancu, došlem navlašč v Trst, ponujala Luginji mandat kmečkih občin! In slednjič je resnica ta, da je Luginja — istotako kakor glede Dalmacije — deciderano izjavil, da ne vsprejme mandata, ako biga ne volili stranki. To je torej resnica! »Učit. Tovariš« bi bolj prav storil, da bi temeljiteje premišljeval, zakaj je pal Luka Jelenc.

„Domovina“ proti dr. Šusteršiču pravi: »Temu možu je »Slovenski Narod« povedal že take v obraz, ne da bi se bil ganil, da je bilo misliti, njegova koža je debela liki slona«. In potem podtika »Domovina« zopet dr. Šusteršiču »fremdes Gebiet«. Sedaj vsaj vemo, kje zajema »Domovina« svoje informacije o dr. Šusteršiču. Od Malovrha in Tavčarja! Dr. Šusteršič je že storil vse potrebne korake, da se take »informacije« osvetle, dr. Tavčar pa je smatral svoje napade za tako verodostojne, da se mu je zdelo primerno skriti se za poslansko immuniteto.

Shod katoliškega slovenskega političnega društva v Teharjih bo jutri 24. februarija ob 3. uri popoldne.

Projekt za predor griča med Trstom in Škedenjem. Tržaški župan dr. Sandrinelli se je odpeljal na Dunaj, da izposluje koncesijo za pripravljajna dela za projektirani predor med Trstom in Škedenjem. Predor bi se napravil od »zelenega hriba« do ulice Madonnina, kjer bi prišel na površje in bi šel potem tam zopet pod zemljo ter prišel na površje pod sv. Jakobom v ulici S. Marco. Oba predora bi imela skupno dolžino 675 m. in bi bila široka 12 m. Ta predor bi služil za cesto in za električni tramvaj.

Podzemsko bobnenje. Iz Motnika se nam poroča: Danes zjutraj (21. februarija) ob 7. uri čuli smo tukaj zamolklo bobnenje od zahoda proti izhodu pri popolnoma jasnem, krasnem zimskem dnevu. Ravno tako nam je donelo gromenje, kakor bi slišali kanonado vojaških vaj iz daljave. Sunka in tresenja ni bilo, le nekako 5 sek. trajajoče gromenje.

Pravila hranilnice in posojilnice za Tržič in okolico so se po mnogih ovirah konečno le potrdila od c. kr. deželnega kot trgovskega sodišča. Upamo, da prične kmalu poslovati.

Pomanjkanje vode. Skoraj vsi vodnjaki na Posavji so suhi. To se zadnja leta dogaja prav pogosto, če le nekoliko suša pritisne. Posebno občutljivo je to pomanjkanje v občini Jezica. Vodnjaki nad 20 m globoki so brez vode, kar se v prejšnjih časih ni nikdar zgodilo. Ljudje mislijo, da je temu vzrok na eni strani ljubljanski vodovod v Klečah, na drugi strani regulirana Sava. Zavoljo mlekarstva imajo Posavci veliko živine. Iz Save dobiti vodo je silno težavno, ker je zavoljo visoke škarpe težko do nje priti. Vasi bližje vodovoda so se obrnile do magistrata, naj bi jim dovolil vodo dobivati iz vodovoda, a to se jim je

odreklo. Županstvo se je potem potem okroglastva obrnilo do magistrata, a dolej nima odgovora. Morda čakajo gospodje, da pride južno vreme; do tje naj čaka kmet, ki je magistratu dal svet za vodovod po nizki ceni, ne da bi se v svoji priprostosti zavaroval zoper pomanjkanje vode, — on, ki večino Ljubljane preskrbljuje z mlekom. To vendar ne bi bilo Bog zna kaj, če bi brez lastne škode prepustil vodo brezplačno ubogemu kmetu za čas take potrebe, kakor je zdaj. Deželna vlada, kateri je skrb za kmeta, naj bi magistratu naravnost zapovedala, da mora tu pomagati, ker vodovod je vzrok, da ljudje nimajo vode. Sicer bodo Posavci mislili, da na magistratu vlada — trdosrčnost ali pa nagajivost.

Blagoslovljenje nove Ciril Metodove šole. Jutri se slovesno blagoslovi v Livadi v Istri nova šola hrvatske družbe sv. Cirila in Metoda.

Viničarski tečaji V svrhu temeljitega izvežbanja viničarjev v kulturi ameriške trte je deželni odbor štajerski tudi letos priredil po eden stalen viničarski tečaj po sledečih četrveroj krajih: a) v deželni sadjerejski in vinarski šoli v Mariboru, b) v deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici, c) v deželni viničarski šoli v Ljutomeru, d) v deželni centralni trtnici na Bregu pri Ptuj. V Mariboru je prostora za 12, v Ljutomeru za 12, v Lipnici za 20, v Ptuj za 30 mladih posestnikov in viničarskih sinov. Ti dobivajo prosto stanovanje, vso hrano in vrh tega še po 8 kron na mesec. Tečaj traja od dne 15. februarja ter se zaključí dne 1. decembra 1901.

Družbe sv. Cirila in Metoda najmlajša ženska podružina za »Trbovlje in okolico« se je 13. t. m. ustanovila. Predseduje jej gospa Ana Dimnikova. — Bog živi našo novo upapolno podružino!

Impertinenca. Zadnji »Rodoljub« ponatiskuje lažljivo »Narodovo« notico »Galantni škof«, ko smo mi vendar že dokazali, da je zlagana. Kaj tacega je samo Malovrhu mogoče. Kaj ne »Edinost«, kako je čudno, da ni sloge na Kranjskem!

Goriške novice. Občni zbor »Centralne posojilnice« v Gorici bo v četrtek dne 28. t. m., ob 11. uri dopoldne v posojilničnih prostorih. — Nesreča pri ženitnini. V Jagerščah je pri ženitnini gospoda Tomaža Črnilogarja pal posestnik Fr. Peternel tako nesrečno po stopnicah, da je z glavo priletel ob stopnice in je v dveh dneh umrl. — Hrast ubil je na zemljišču cesarske graščine v Lipici na Krasu 62letnega delavca Jož. Čok (Mavta) iz Lokve. — Odlikoval je sv. oče m. s. r. Alpija v Gorici z zlatim križcem prvega reda »pro »Ecclesia et Pontifice«. — Gabrščekovi pristaši pogoreli so tudi pri volitvi v ajdovski cestni odbor. — Ponesrečen načrt goriških Lahov. Goriški Lahi so v Gorici ustanovili posredovalnico, ki naj bi goriškim gospodarjem preskrbovala samo laške uslužbenke. Goriške gospodinje pa so praktične in imajo rade take uslužbenke, ki so pridne. Ker Slovenke slove radi svoje pridnosti, je mož, katerega so Lahi najeli, da goriškim gospodinjam preskrbuje laške uslužbenke, moral te dni ustaviti svoje brezuspešno delovanje. — Tolminski zapori so prazni. Raz hiše se vije bela zastava. — Nove skladovne ceste. Nj. Veličanstvo je potrdilo v goriškem deželnem zboru sprejeti načrt, po katerem se uvrstite med skladovne ceste: 1. cesta od državne ceste v Solkanu skozi Kronberg do državne ceste pri Ajševici, in 2. cesta od državne ceste v Gabrji skozi isto občino do okrajne ceste v Rubijah.

Za lovce. Iz Planine se nam poroča: Na pustno nedeljo si je hotela tudi izstradana divja mačka privoščiti masten priboljšek, saj je reva pri tem mrazu zadosti gladu užila. Miši se stiskajo po luknjah, tiči čepé v skriteh zavetju, vse je izmrlo po gozdu. Čeprav tuintam vjame kako živalico, saj jo je sama kost in koža. Zato se pa spodobí pustne dni dobiti kak boljši griljaj. Priplazi se po noči do logarske hiše v gozdu Ravnik in izvoha mnogoštevilno kurjo družino v gorki kurnici. Toda težko je bilo blizu priti. Nazadnje vendar iztakne luknjo, skozi katero smukne med prestrašene kure. Prične se mesarsko klanje. Zaman stari pe-

telin glasno kraka in se bojovito zaganja v sovražnika. Mačka zadavi najprej njega in potem vseh osem kokoši. Zadovoljna s svojim krvavim delom se vleže v kot in se sladko obližuje. Pregrizla je vrat devetim kuram in se nasrkala gorke kurje krvi. To se prileže v taki zimi in na pustno nedeljo. Zver pijana veselja pozabi, da se dan dela in je treba o pravem času odlaziti, sicer utegne nevarno postati. Mirno leži med kurjimi mrlji in misli tako dolgo tu ostati, dokler bo kaj pečenke. Kar zaškripljejo vežna vrata in čez prag stopi logarjeva hčerka s peharjem žita za perutnino. Odpre kurnico in joj žalosti — tu vidi dve poti na tleh, tam dve, tam petelina, vse mrtvo, vse okrvavljeno. V tem hipu prasne divja mačka skozi luknjo na plano in hoče odkuriti. Pa tudi gozdni varih Miha k sreči v tem trenutku stopi iz hiše, da gre v gozd po svojem opravlku. Logarjeva hči zakriči: „Miha, divja mačka!“ Miha se ozre, na ena dve tri potegne puško z rame, pomeri in ustrelji. Divja mačka se zvali po tleh; plačala je pustovanje s svojim kožuhom. Bila je nenavadno velika, toda suha kot olupek.

Slovenskega planinskega društva radovljiške podružnice občni zbor bo v četrtek, dne 28. t. m., ob 2. uri popoldne v salonu gosp. V Hudovernikove restavracije s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odborovo, 2. volitev novega odbora, 3. Razni nasveti in predlogi. Ob nezadostni vdeležbi se vrši občni zbor po društvenih pravilih eno uro pozneje ne oziraje, se na število navzočih članov.

Štajarske rajnete v Parizu. Društvu sadjarjev je, kakor »Gospodarski Glasnik« piše, deželni odbor štajarski dal celi vagon štajarskih jabolk-rajnet na razpolaganje in jih odposlal na svetovno razstavo v Pariz. Za to razpostavljeno sadje je razsodišče priznalo najvišje darilo. Tudi Amerikanci so razpostavili štiri sode s 6000 kanadskimi rajnetami, ob enem so se pa tudi prepričali, da nimajo nič enakega nasproti postaviti rajnetam štajarskim.

Isterski deželni odbor noče pisati slovanska krajevna imena slovanski in si izmišljuje nova italijanska. Tržaško namestništvo se je po nalogu z Dunaja postavilo proti temu, a dež. odbor je odgovoril z ostrim pismom na namestništvo. Ali se bode tržaško namestništvo zopet ustrašilo isterskega dež. odbora?

Nov oratorij. Frančiškan pater Hartman je zložil nov oratorij »Sveti Frančišek, ki je imel v Petrogradu pri prvem koncertu nepričakovano sijajen uspeh. Kritike ne morejo prehaliti odlične skladbe frančiškanskega patra, ki je svoje delo sam dirigiral. Prvi koncert je donesl 19.000 rub. dohodka.

Zasledovanje rude. Gospod Josip Matič, trgovec v Celju, je c. k. okrajnemu glavarstvu prijavil celo vrsto krajev, kjer bo poskusil iskati rudo. Celjski »Uradni list« številke dotičnih parcel našteva na celih dveh straneh. Prostori nahajajo se po katastralnih občinah Senovica, Platinovec, Gornje Selce, Sv. Vrban, Vodražje, Ježovec. Sploh v najnovejšem času izide malokatera številka omenjenega lista, ki bi ne priobčeval dovolitev, oziroma napoved za rudosledbe.

Žena treh vekov še živi v Rajhenburgu. Zagledala je luč sveta leta 1798, preživela celo devetnajsto stoletje ter je srečno, še v precej krepkem zdravju nastopila svoje tretje, dvajseto stoletje.

Ogenj. Iz Dobrne na Štajerskem se nam poroča: Po noči dne 20. t. m. ob 10. uri začela je goreti Kaptanova hiša, spadajoča k Dobrnskimi toplicam. Hiša, ki je bila s škopom pokrita, bila je v enem trenutku vsa v plamenu in predno je še mogla požarna bramba na pomoč priti se je streha podrla. Po napornem delu pridnih ognjegašev — brez brizgalnice, in drugih požrtvovalnih ljudi se je posrečilo, da ste dve sobi ostali nepoškodovani. Žalibog je gospa Prangner pri vsem tem trpela veliko škodo. Hiša bila je kakor druga toplaška zavarovana, dočim gospa ni imela svojega imetja zavarovanega.

Zastrupljenje s kozarcem. Iz Monakovega se poroča: Na nenavaden način je tu umrla žena nekega obrtnika. S svojim možem je v neki pivovarni pila pivo iz kozarca, ki je bil slučajno okrušen. Žena si je

s kozarcem neznatno ranila zgornjo ustnico. Nekaj ur potem je žena začutila grozne bolečine. Obraz ji je strahovito otekel. V enem dnevu je bila žena — mrtva. Zdravniška pomoč ji ni mogla pomagati.

O Dewetu se širi ta le prigodba: Deweta so prašali, ako je res, da užiga ujetnikom na čelo znamenja D. W. O. (Dewetova žrtva). Dewet je odgovoril: Pojdite pojdite, vsaj angleške vojake tolikokrat vidim pri sebi, da si jih lahko brez tega zapomnim.

Sejmi po Slovenskem od 25. febr. do 2. marca. Na Kranjskem: na sv. Matija dan v Bučki, v Moravčah, v Žubni in Cirknici; četrtek po sv. Matiji na Toplicah; 27. sveč. na Igu; Kvaterni ponedeljek na Vrhniki; prvi ponedeljek v postu v Ratečah. — Na Štajerskem: 24. febr. v Arnovi, v Vidmu, v Kozjem, v Laškem. 1. marca v Pilštajnu, v Planini. 3. marca v Raizem. — Na Primorskem: v Cerknem, v Gorici, zadnji četrtek v mesecu.

Društva.

(Muzejsko društvo) bode imelo prihodnji ponedeljek ob 6. uri svoj občni zbor.

(Politično društvo »Napreje« v Celju) izvolilo si je za tekoče leto naslednji odbor: Predsednik dr. Jos. Karlovšek, podpredsednik dr. Ivan Dečko, tajnik Ante Beg, blagajnik Ivan Likar, odborniki notar Baš, dr. Vlad. Ravnihar, dr. Juro Virant, Ivan Rebek in Fran Vošnak.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 23. febr. (Burna seja.) Danes je razpravljala drž. zbornica o interpelaciji posl. Eisenkolba in tovarišev. Mej debato vpijejo radikale: »Farji zlorablajo spovednice, da nam odtujijo naše žene!« (Velikanski hrup. Centrum ugovarja nemškimi nacionalcem.) Kathrein: Ugovarjam najodločnejše proti neosnovanim napadom na katol. cerkev. (Pritrjevanje na desnici.) Nemei vpijejo: Mi ne trpimo takega delovanja duhovnikov. Predsednik si ne more več pomagati, izjavi, da je zaključena javna seja, in začne se tajna seja.

Dunaj, 23. februar. (C. B.) Pričetkom seje naznani predsednik, da je vsenemška zveza lojalno umaknila svojo interpelacijo o »ligurijanskih spovednih pravilih«, ki je pri katolikih provzročila veliko ogorčenje. (Wolf kriči: »Proč od Rima! Avtentični prevod Liguorijeve moralke!« Vrišče pri nemških radikaleh, ugovori v centru. Kathrein glasno protestuje proti Wolfovi trditvi, Wolf ponavlja: Proč od Rima! Kathrein protestuje v ime katol. cerkve mej odobravanjem vseh desniških strank. Wolf kriči vjednomer: Proč od Rima! — Mej nepopisnim vriščem določi predsednik tajno sejo radi druge interpelacije nemških radikalev. — Tajna seja je trajala do tri četrt na 3. uro. Potem se je pričelo z branjem došlih vlog. Po prebranju je predsednik zaključil sejo in določil prihodnjo na torek ob 11. uri dopoldne.

Dunaj, 23. febr. V današnji seji se je prebrala infamna interpelacija državnega poslanca Eisenkolba. Otvorila se je debata. Dr. Šusteršič se oglasi k besedi in v ostrih besedah krepko biča uprav skrajno nesramno delovanje liberalcev in nemških radikalev proti katoliški cerkvi: V imenu slovenskega centra se pridružujem protestom proti tej interpelaciji. Mi smo sem prišli, da koristno delujemo in da ljudstvu pomagamo. Zato je pa skrajno nespametno, da se tu napadajo najsvetejša čustva našega ljudstva. Mi spoštujemo vsakega človeka prepričanje, zato pa odločno zahtevamo, da se spoštuje tudi naše versko prepričanje. Nov način bojevanja so vpejlali sedaj boritelji proti katoliški cerkvi, ker vedo, da duhovnik ne sme odgovarjati o tem, kar se godi v spovednici, zato pa si izmišljujejo dogodke iz spovednic in s tem napadajo cerkev. Ta način bojevanja ni plemenit. Tako sumničiti naše duhovnike, je podlo in nizkotno in zoper vsa krščanska čutila.

(Nemški radikalei ugovarjajo, katoličani mu ploskajo.) Mi ne moremo mirno prenašati takih napadov. Če boste, gospodje na tej poti dalje hodili, bodite prepričani, da boste našli najhujši odpor in mi bomo z ogorčenjem odbijali vse take napade. — Kot generalni govornik se oglasi Scheicher, kateri zahteva, da se ta interpelacija izključi. Scheicherjev predlog se sprejme in predsedniku se da nalog, da ne pusti odtisniti te infamne interpelacije v stenografičnem zapisniku.

Dunaj, 23. febr. Po včerajšnji seji so se sešli načelniki strank. Dr. Körber je apeliral na zastopnike strank, naj se potrudijo, da se še do Velike noči reši rekrutna postava, postave o davku na žganju in postava o sirotinski blagajni. Lupul je dejal, da bo to le tedaj mogoče, ako bodo razprave o nujnih predlogih kratke in ako bodo vsak dan 4 seje. Dr. Šusteršič je izjavil, naj bi se dela v zbornici pospešila tako, da bi se dopoldne razpravljalo o vladnih predlogih, popoldne pa o nujnih predlogih.

Celovec, 23. febr. Ministerstvo je imenovalo ravnateljem učiteljskega v Celovcu pravega učitelja na učiteljsko v Solnogradu Jožefa Schuhmeisterja. Kam je zginil Knappitsch uradni list ne pove. Knappitsch je dosegel to svojo najnovejšo »čast« vsled zadnjih dogodkov na celovski učit. pripravni. o katerih je »Slovenec« obširno poročal.

Dunaj, 23. febr. Na predlog poslanca Peschka je sklenila zbornica s 195 proti 116 glasovi danes imeti sejo.

Dunaj, 23. februarja. Nemška ljudska stranka bode poskusila napraviti skupno akcijo vseh nemških strank, da se v proračunu črtajo postavke za celjsko slovensko gimnazijo, za slovanski gimnaziji v Tešinu in v Opavi.

Dunaj, 23. febr. Včeraj se je začela enketa o živinskem sejmu za Dunaj v ministerstvu za poljedelstvo. 6 mesarjev je govorilo za to, da plačuje davec za prignano živino blagajna in potem kupec odtegne. Cena živini se stavi z užitnino vred. Kupuje in prodaje naj se prosto na živo vago ali pa ne.

Zagreb, 23. febr. Umrl je v Bednji na Hrvatskem dekan in župnik č. g. Lavoslav Vojska. Pokojnik je bil navdušen, delaven hrvatski domoljub. Oče njegov bil je doma v Idriji.

Budapešta, 23. febr. Poslanci pritiskajo na ministra Vlačiča, da ovira katoliško avtonomijo; minister se izgovarja; grof Ivan Zichy praša ministra, če hoče spraviti razpela nazaj na vseučilišče.

Budimpešta, 23. febr. Proti deklisnim gimnazijam je v državnem zboru ostro govoril posl. Madrass.

Budapešta, 23. febr. Množice brez dela so hotele napraviti sprevod po mestu, policija je branila, 22 upornežev so zaprli.

Sibinj, 23. febr. Ker je ogerska vlada prepovedala narodnostni kongres ogerskih Rumunov, so Rumuni imeli tajen shod, na katerem so sklenili, naj narodno borbo vzame v roke rumunski episkopat. Priporočalo se je pri volitvah skupno delovanje s saskimi rodoljubi.

Berlin, 23. febr. O položaju cesarice vdove Friderike so došle danes jako nepovoljne vesti. Bolnica trpi grozne bolečine. Rak je prišel tudi namozeg.

Berlin, 23. febr. »Nordd. allg. Ztg.« piše, da pride kralj Edvard na Nemško obiskat svojo sestro cesarico Frideriko, ki je za smrt bolna. Nekateri nemški listi pišejo ostro zoper kralja.

Belgrad, 23. febr. Ruski poslanik Čarčikov pride v ponedeljek sem.

Belgrad, 23. februarja. Po celi Srbiji se nabirajo novej za spomenik Milanu.

Plovdiv, 23. febr. Odbor Mladoturkov razširja oklice, ki pripravljajo upor proti turški vladi.

Rim, 23. febr. Policija je dobila slike šurih anarhistov, ki so odpotovali

iz Newyorka v Evropo. Slike so se pomnožile in razposlale na razne kraje.

Milan, 23. febr. Socijalnodemokratski obč. zastop je prepovedal molitev pred šolskim poukom.

Paris, 23. febr. Ministerski predsednik Waldeck-Rousseau je še vedno bolan in se ne udeležuje sej.

Pariz, 23. febr. Ostra debata se je vnela v zbornici radi zahtev, naj Francoska bolj utrdi svoje luke.

Carigrad, 23. febr. V Solunu so prijeli nekoliko Bolgarov, češ, da so v zvezi z macedonskim odborom. Pri hišni preiskavi so baje našli nekaj orožja in rovarskih listov.

Carigrad, 23. febr. V Albaniji na rašča gibanje muhamedanskih Albanezov za avtonomijo.

Haag, 23. febr. Dr. Ledys pojde v Petrograd, da zaprosi za Krügerja avdienco ruskega carja.

Bruselj, 23. febr. Iz Krügerjevega okrožja se poroča, da njegovi visoki prijatelji delajo na to, da se ž njim sestane angleški kralj. Ako bode kralj Edvard v to privolil, se bodeta s Krügerjem sešla na kraljevem povratku v Vlissingen.

Lapstadt, 23. febr. Buri so pri Kipriveru ujeli angleški vlak ter ga razbili.

Kapstadt, 23. febr. Dewet poskuša udreti v Griqua deželo. Plumer mu je za petami.

London, 23. februarja. 300 Burrov pustoši po okrajih Middelburg in i Steynsburg.

London, 23. febr. Botha je svojim ljudem prepovedal se udati. Kitchen javlja: General Methuen je trčnil skupaj s 1400 Buri katerim sta povelevala Develliers in Libenberg. Buri so se mu postavili po robu, a jih je končno vrgel iz njikove pozicije. Angleži imajo 3 častnike in 13 mož mrtvih, 5 častnikov in 28 mož je ranjenih. Buri imajo velike (?) izgube, ter so se umaknili. Na bojišču so pustili 18 mož.

London, 23. febr. Iz New-Yorka pišejo, da sta zadela včeraj na progji v Pensilvaniji dva vlaka skupaj; mrtvih je 11 in 18 ranjenih.

Newjork, 23. febr. V Manili se je prišlo na sled družbi, ki je preskrbovala vstase s svojimi potrebščinami. Mnogo oseb je aretovanih. Belgijski konzul je glavni krivec ter je ušel. Njegov tovariš Halltmann je aretovan.

Pekin, 23. febr. Vsled nesigurnosti v Mandžurski so vse trgovske hiše zatvorile svoje prodajalnice.

Pekin, 23. feb. Poroča se, da sta princ Čing in Li-Hung-Čang naznanila poslanikom, da je izšel cesarski ukaz, ki določa zahtevane kazni: Tung-Fu-siang je degradiran, princ Tuan in vojvoda Lan gresta v prognanstvo, Tsuang Yangtsien in Čao ču-čao se morajo sami zadaviti, Hsuečengyn, Yuh sien in Čihsin pridejo pod meč.

Washington, 23. febr. Iz Havane se poroča, da so ondi sprejeti pogoji, po katerih postane Cuba samostojna.

Berlin, 23. febr. Iz Pekinga pišejo, da je maršal Waldersee odložil nameravano ekspedicijo, ker je kitajski dvor privolil v zahtevane kazni.

Peking, 23. febr. Železnico Shanghai-Kwan so vzeli Angleži v varstvo; v direktoriju sedita en Nemeec in en Japonec, v slučaju da pride med direktorji, v vojaških zadevah do razpora, odločuje Waldersee.

Naročajte »Socijalizem«!

Naročila sprejema g. Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani.

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznim obzori in stvarnim kazalom. — Sestavi Martin Poč. — Drugi, popravljani natis.

Brojčan izvod knjige stane v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani 4 krome, trdo vezan v pol. šagrinu ali celoplatnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Umrlj so:
 V otroški bolnišnici:
 22. februarija. Barbara Osterman, sirota 10¹/₂ let, 1. nephritis post scarlatinam.

V hiralnici:
 21. februarija. Josip Hrovat, gostac 80 let, ostarelost et dementia senilis. — Marija Hočevar, kajžarica 78 let, ostarelost in gangrena senilis.

V bolnišnici:
 20. februarija. Jurij Žepić, doinar 64 let, ostarelost. — Jožefa Jane, delavčeva hči 29 dni življenjske slabosti.

Meteorologično poročilo.
 Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrarica	Nalob	Padavina v 24 urah
22. 9. uveč	741,1	-9,8	sl. jvzh.	jasno	0,0
23. 9. zjutri	740,6	-18,5	sl. szah.	megla	0,0
23. 9. popol.	736,7	-4,6	sl. jvzh.	jasno	0,0

Srednja večerajšnja temperatura -9,6 normale: 0,5

Tržne cene v Ljubljani.
 Tedensko poročilo
 od dne 17. febr. do dne 23. febr.

	K	h	K	h
Goveje meso I. v. kg	128	Pšenična moka 100 kg	27	—
" II. " " "	112	Koruzna " "	16	60
" III. " " "	1	Ajdova " "	29	80
Telečje meso " "	111	Fižol, liter " "	—	20
Prasičje " sveže	130	Grah, " "	—	—
" prek.	143	Leča, " "	—	—
Kostrunovo meso	80	Kaša, " "	24	—
Maslo " "	2	Ričet, " "	22	—
Surovo maslo " "	2	Pšenica " 100 kg	16	—
Mast prasičja " "	130	Rž " "	14	40
Slanina sveža " "	132	Ječmen " "	14	—
" prekajena " "	140	Oves " "	14	—
Salo " "	120	Ajda " "	12	60
Jajce, jedno " "	6	Proso, belo, " "	17	—
Mleko, liter " "	20	" navadno " "	14	—
Smetana, sladka liter	80	Koruza " "	14	40
" kislá " "	80	Krompir " "	5	—
Med " kg	1	Drva, trda, m ³	9	—
Piščanec " "	150	" mehka, " "	5	—
Golob " "	50	Seno, 100 kg	4	40
Raca " "	—	Slama, " "	4	40
Zajec " "	—	Stelja, " "	—	—

Za sočutje, izkazano nam po mnogobrojni udeležbi pri pogrebu gospoda

dr. Romana Jacobi
 posebno od strani gg. zdravnikov, izreka zahvalo

Žalujoča rodbina Jacobijeva.

182 1 1

Izjava.
 Jaz podpisani preklidem po upogledu v šolske račune vse žalje v besede, katere sem o gospodu Jakobu Traunu posestniku na Glincah izrazil glede zaračunavanja po njem za kranjski šolski svet prejetih denarnih svot, i obžalujem dotične žalitve.

Na Viču, dne 23. svečana 1901.

Janez Pance, posestnik
 Glinca št. 83.

183 1-1

Montinit, pritrjevalano sredstvo za kamenje, kovino, lesovje itd., priporoča gg. kamnosekom in ključarskim mojstrom trdka **BRATA EBERL**, edina zalogaja za Kranjsko, v Ljubljani, Franciškauske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 27 11-8

„Národna kavarna“.
 v nedeljo dne 24. februvarja t. l.

koncert
 meščanske godbe.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina 20 kr.

K obilni udeležbi vabi z velespoštovanjem

184 1-1 **Fran Krapež.**

Gostilna in prodajalna
 da se takoj v najem v Sneberjih šte. 16 z vso pripravo in vsem pohištvo pod jako dobrimi pogoji.

Natančno zve se pri **August Kuharju**, trgovcu in gostilničarju v Zadvoru tik Velške papirnice. 178 3-1

Cisto medicín. ribje olje.

Deželna lekarna **DORSCH** pri Mariji Pomagaj

Cubar, Primorsko, septembra 1900, Blag. g. **Milan Levstek**, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašog neprecenjeno dobrog in pristnog medicínskog ribjog olja, katerog že die časa samo iz Vaše dobro znane lekarnar naroda in uporabljam za sebe in svojo rodbino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani

839 23 **Anton Ožbolt**, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

dež. lekarna pri Mariji Pomagaj
 Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.
 Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta

Služba organista, oziroma
 189 3-1 organista in cerkvenika

na Breznici P. Žirovnica se odda.

Stalna plača za obojno službo 840 K; samo za organista po dogovoru.

Prošnje do 15. marcija 1901.

Župni urad Breznica (Gorenjsko).

Istrijansko vino.

Kmetijska zadruga Vodnjan v Istri (Cassa rurale Dignano, Istria) ima na prodaj direktno iz kmetijskih klet

(2) nad 3000 hektol.

dobroga črsega in belega vina od 15 kr. naprej, kakor tudi finega namiznega olja iz lastnih oljk. — Večje partije vina po dogovoru z načelnikom zadruga. — Za pristnost vina in solidno postrežbo se jamči.

77 (9-6)

Za načelnništvo:
Ant. M. lusa. Ivan Pujman.

Šaleški premog v koscih
 po ceni, pripraven za kurjavo sob in za industrije, brez smradu.

se razpošilja za vse postaje južne in koroške, kakor tudi ogerskih železnic

po 32 kron za vagon s 100 met. centi od postaje Skale.

Naročila sprejema 70 (12-9)

Šaleški premogokop v Velenji
 (Wöller)

Nazna ilo.

Podpisani naznanjam p. n. občinstvu, da sprejemem vsako

dimnikarsko delo
 20 % ceneje, kakor vsak drugi.

Naročila se sprejemajo v Ljubljani, Stari trg št. 16 in Hrenove ulice št. 7.

138 3-2 **Ivan Kerne,**
 poslovođa Elizabete Poshwar.

Kneza Janeza Liechtenstein-skega tovarna za glinaste izdelke in opeko 779 24-9

„Unter-Themenau“ pri Breclavi (Lundenburg) priporoča:

Mozaič- in tako zvane „Feinklinker“-plošče v najlepši izvršitvi za vsakovrstno tlakanje, zlasti za

cerkve in samostane.

Taka dela je tovarna že izvršila po cerkvah v Brumovi, Mariavölgy, Kromerizu in Ottakringu; v klavnicu Brnski; po kolodvorih v Olomou, Prerovu, Krakovu; v samostanih Kolomea, Stará Wios, Mödlingu, Brožah, Tarnopolu; po bolnišnicah v Krakovu, Koloju in Brnu.

Dvakrat postavljene cevi iz kamnine nastavke za peči, školjkaté posode za stranišča „Klinker“-opeka, pečnice in stranice za ognjišča v mazi izvršitvi.

Zarezna strešna opeka, navadna opeka, postavljena in ne postavljena, najboljšo vrsto

Ceniki in treškovniki na razpolago. Delavcev okoli 700.

J. SOKLIČ
 v Ljubljani, Pod Trančo 1

priporoča osobito preč. duhovščini in sl. občinstvu v mestih in na d. želi izbrano svojo zalogo

založnikov A. J. Pichler v Gradcu.

Tovarniška zaloga
 lednatih klobukov G. kr. dvornih
 založnikov A. J. Pichler v Gradcu.

cilindrov, mehkih in trdih klobukov, 190 12-1
 turistiskih klobukov, čepic,

po raznovrstnosti blaga primerno nizkih cenah.

ANT. BELEC,
 klepar v št. Vidu nad Ljubljano
 (6-2) izdeluje in priporoča 94 12-1

cerkvene svetilnice ali stalnice
 iz kostarja ali meduine in iz topkaka, obhajilne svetilnice pušice z zvončki, železna štedilna ognjišča; prevzema tudi krite streh in zvonikov.

Leopold Trafnik
 pasár in srebrar
 v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

se priporoča prečstiti duhošini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom cerkv v strokovno umetno izdelavo raznovrstnega

cerkvenega orodja,
 kakor:
 tabernaklje, monštrance, kelihe, svečnike lestence, svetilke itd.

iz zanesljivo najboljšega kovinskega blaga.

V zalogi pa ima mnogo že izgotovljenih, krasnih predmetov.

Stare predmete prenavlja, posreblja in pozlata po najnižji ceni.

Slavnemu občinstvu pa priporoča lastne izdelke in veliko zalogo električnih svetilk v raznih oblikah, prenareja tudi stare svetilke v uporabo električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna, cene nizke. 133 30-4

Najboljša uporaba mleka!
 Kar največ in najfinejšega surovega masla!

Le mogoče, če se mleku odvzame smetana po

Alfa-Separator-ju.
 500 prvih priznanj; 167 40-1
 v Parizu 1900 „Grand Prix“.

1/3 milijona taci strojev v rabi!

Se lahko prenaša na planino.

Vsi drugi stroji za mlekarstvo.

Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in parno moč.

Načrti, proračuni.

Akcijska družba Alfa-Separator,
 Dunaj, XVI., Ganglbauergasse 29.

Ceniki, podučne brožure brezplačno.

Lekarna Piccoli pri angeli
 v Ljubljani, na Dunajski cesti

Malinčev sirup
 lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani

se prireja kar najskrbneje iz dišečih gorskih malinovit jagod v srebrnem kotlu s pomočjo

plata is je torej najbolj čist izdelek nepre-sežne kakovosti ter naj se ne zamejnjava z malinovim sokom, ki je v prodaji in je navadno umetno prirejen, imajoč v sebi zdravju škodljive snovi in baker.

Steklenica z 1 kilo vsebine, pasterizovana, velja K 1-30. Razpošilja se tudi v pletenih steklenicah po 10, 20 in 40 klgr. ter se 1 kilo zaračuna s K 1-10, 100 kilogr. = 100 kron.

Pletena steklenica s 3 kilogr. vsebine pošlje se franko po vsi avstro-ogerski monarhiji proti povzetju s K 5 30. 589 35

ANT. PRESKER
 krojač v Ljubljani,
 Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke
 iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

zgotovljene obleke
 posebno na haveloke v naj-večji izbiri po najnižjih cenah.

7 16

Dr. Fran Karfik,
 c. kr. rudniški zdravnik v Idriji.

je začel dne 19. svečana zopet ordi-nirati (za zobe: od 10.-12. ure dopoldne in od 3.-4. ure popoldne). 164 2-2

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta 31 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomajšuje pót, daje slast do jesti, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrooh pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenici 2 K 50 h. po pošti 40 h več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak iz-vora se nahaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno z zvz še-nimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo

uračno registrirano varstveno znamko na katere znamenja naj se blagoviti paziti.

Osrednje skladišče (1)
 Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“ VII./1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod. 120 20-13

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: A. Mardetschlager, Gabr. Piccoli, Ubald pl. Trukóczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodám, G. Prodám, A. Schindler, Ant. Mizzan; Breze: G. Eisässer; Sovodenj: F. Kordon; Celovec: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, V. Hauser; Novo mesto: A. pl. Sladoviz; št. Vid: A. Reichel; Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, M. Ravasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haka; Velikovec: J. Jobst, Volšperk: J. Huth.

Drože
 (Frucht-Presshefe)

vsak dan sveže, najboljše kakovosti, priporoča tovarna spirita in droži v Račjah (Kranichsfeld) na Štajerskem.

Naročila naj se naslavljaajo na zastopn. g. **F. S. Rojnika** v Ljubljani Pred škofijo 22.

185 5-1

Hiša v Ljubljani

Privoz hiš. št. 5 (na Prulah)

ki je zlasti za izvrševanje trgovskega in krčmarskega obrta zelo pripravna, se bode

dné 8. marca t. l. ob 10. uri dopoldne

pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani prisilnim potom prodajala.

Znatni del najvišjega ponudka bode mogel vključiti ostati. — Natančnejši podatki o dražbenih pogojih, cenilni vrednosti itd. poizvedo se pri imenovanem sodišču. 186 2-1

Št. 5687.

Razglas.

181 3-1

Podpisani magistrat naznanja stavodolžnim mladeničem:

1. Glavni nabor za deželno stolno mesto Ljubljano se bo vršil letos 28. in 29. marca v „Mestnem domu“ na Cesarja Jožefa trgu, in sicer 28. marca za one zunanje mladeniče, katerim se je dovolilo priti k naboru v Ljubljani, 29. marca pa za one ki so pristojni v Ljubljano.

Začetek ob 8. uri dopoldne.

2. Stavljenci, odnosno tudi njihovi možki svoji, ki se pozovejo k usboru, imajo priti v pravem času in snažni na nabiralščice, ter imajo v pravem času prinesiti potrebne dokaze, če se oglašajo za ugodnost:

- a) kot kandidatje duhovskega stanu, kot posvečeni duhovniki in kot nameščeni dušni pastirji (§ 31 vojnega zakona);
- b) kot podučitelji, učitelji in učiteljski kandidatje (§ 32 voj. zak.);
- c) kot posestniki podedvanih kmetij (§ 33 voj. zak.);
- d) iz rodbinskih razmer (§ 34 voj. zak.);
- e) enoletne prezentne službe (§ 25—29 voj. zak.).

3. Stavljenci, kateri žele ugodnosti, po §§ 31—34 voj. zak. in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletne prezentne službe, morejo se zglasiti, ako bi se j. m. odklonila prošnja za kako prej omejenih ugodnosti, za ugodnost enoletne prezentne službe pri glavnem naboru.

4. Kdor zanemari stavno dolžnost, ali v obče katero iz vojnega zakona izvirajočih dolžnostij, se ne more izgovarjati, da mu ni bil znan ta razglas.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

dné 20. februarija 1901.

Razglas.

Podpisani odsek za zgradbo nove kuratne hiše na Velikem Ubelskem, pošta Razdrto, Kranjsko razpisuje

na dan 14. marca 1901, ob 10. uri dopoldan

javno zmanjševalno dražbo za zidavo nove kuratne hiše.

Stroški so proračunani:

mojsterska dela na	5400 K
materijal na	3400 "
dnine in dovažanje na	2000 "

Skupaj . 10800 K

Dotični podjetnik mora vložiti 5% kaucijo. Pogoji in načrti so na razpolago 8 dni pred dražbo pri podpisaneu načelniku.

Na Velikem Ubelskem dné 21. februarija 1901.

Za stavbinski odsek:

Karl Premrov, načelnik.

187 3-1

Vabilo.

Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko priredi v nedeljo, dné 24. februarija t. l. dopoldne ob 10. uri v dvorani Mestnega doma

zborovanje

h kateremu so vabljeni vsi trgovci, obrtniki in hišni posestniki ljubljanski

Na dnevnem redu je pogovor o vračanju povodom potresa ljubljanskim stanovnikom od države posojenega brezobrestnega posojila.

Radi izredno važnega dnevnega reda nadejati se je obilne udeležbe s strani vseh prizadetih krogov.

F. Trdina,
predsednik.

174 2-2

Dobro namočeno 142 6-2

polenovko

priporoča za celi postni čas

Rudolf Petrič,
trgovina specerije in živil, Valvazorjev trg 6
(Nasproti križevniške cerkve.)

Za župnišče se išče 129 3-3

hlapec,

ki je vaje konj in sposoben voditi gospodarstvo. — Nastop poljubno do 1. aprila.
Naslov pové upravništvo „Slovenca“.

Naznanilo.

Spoštovanim p. t. odjemalcem naznanjam udano, da sem se preselil s svojo

manufakturno trgovino

na Starem trgu števil. 9

nasproti staro-renomirani prodajalnici klobukov gospoda Josipa Poka.

Vsakovrstno blago v kamgarnu in cheviotu. Obleke za gospode od 80 kr. naprej, kakor tudi blago za damske obleke, perilno blago, platno, srajce za gospode, ovratnike, kravate in najboljši facon-moderci se prodajajo po čudovito nizki ceni.

V mnogobrojni nakup vabi vdano in se priroča.

Josip Višnar.

179 3-1

Bilanca

„Hranilnega in posojilnega društva v Ptuj,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo“.

za XVII. upravno leto 1900.

Aktiva (Imetje):		K	h	Pasiva (Dolgovi):		K	b
1. Račun inventarja:				1. Račun deležev:			
Stanje pivarniškega inventarja dné 31. decembra 1900		123	20	Stanje glavnih deležev 31. decembra 1900 . K 3800—			
2. Račun posojil:				Stanje opravičnih deležev 31. dec. 1900 . K 93436-60		97236	60
Stanje 31. dec. 1900 .		1559615	63	2. Račun hranilnih vlog:			
3. Račun naloženega denarja pri razn. zavodih:				Stanje hranilnih vlog s kapitaliz. obrestmi vred 31. dec. 1900 .		1615040	40
Stanje 31. dec. 1900 .		202061	84	3. Račun obresti:			
4. Račun poštnih hranilnic:				Za l. 1901 predplačane obresti od posojil . K 14450-78			
Stanje 31. dec. 1900 .		4909	54	Stanje nevzdig. obresti obresti od glav. deležev 31. dec. 1900 . K 270—		14720	78
5. Račun nerablj. kajitice:				4. Račun splošne rezerve:			
Stanje 31. dec. 1900 .		609	68	Stanje 31. dec. 1900 .		30917	70
6. Račun obresti od posojil:				5. Stanje posebne rezerve za slučajne zgube:			
Stanje zastalih obresti dné 31. dec. 1900 .		11397	45	Stanje 31. dec. 1900 .		170802	12
7. Račun splošne rezerve:				6. Račun pokojninskega zaklada za uradnike:			
Stanje splošne rezerve, naložene na hranilno knjižico št. 9981 dné 31. decembra 1900 .		30665	70	Stanje 31. dec. 1900 .		12311	42
8. Račun hiš:				7. Račun zgube in dobička:			
I. Hiša vlož. št. 346 d. o. Ptuj:				Čisti dobiček l. 1900 .		11135	63
Stanje vrednosti hiše 31. decembra 1900 . K 92217-61							
Stanje vrednosti inventarja v tej hiši dné 31. decembra 1900 . K 1392-80		93610	41				
II. Hiša vlož. št. 52 d. o. Ptuj:							
Stanje vrednosti hiše 31. decembra 1900 . K 12488-44							
Stanje vrednosti inventarja v tej hiši dné 31. decembra 1900 . K 241-50		12729	94				
III. Hiša vlož. št. 169 d. o. Ptuj:							
Stanje izdatkov za polovico hiše do konca decembra 1900 .		1526	80				
9. Račun blagajne:							
Gotovina 31. dec. 1900		34914	46				
		1952164	65			1952164	65

V Ptuj, dné 31. decembra 1900.

177

Ravnateljstvo.

Št. 5472.

Ustanova za vojaške sirote.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem podeliti je za tekoče leto Josip Sahnlovo ustanovo za vojaške sirote v znesku 75 K 60 b.

Prošnje za podelitev te ustanove, do katere imajo pravico uboge sirote vojaškega rodu, naj bodo zakonske ali pa nezakonske, vložiti je do 12. marca t. l. pri tem uradu.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dné 12. svečana 1901.

180 2-1

Št. 244/pr.
I. 1900.

Razpis

124 3-2

V deželni prisilni delavnici v Ljubljani izpraznjena je

služba kontrolorja

s plačo letnih 2600 K, s pravico do dveh petletnic po 200 K in z užitkom naturalnega stanovanja. Razun tega dobiva kontrolor od fabriškega zaslužka tudi 1%, % delež.

Prosilci za to službo predložijo naj svoje z dokazili o starosti, stanu, o dovršenih študijah in zlasti o prebitem izpitu iz državnega računoslovja, o dosedanjem službovanju, o znanju slovenskega in nemškega jezika podprte prošnje

do dné 20. marca 1901

podpisaneu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 6. februarija 1901.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

1098 40-2

4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon števil. 57.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše irpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi **vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila.** — Izdeluje ručno in poštено po najnižji ceni
bandera in vse drugo obleko.

Preostale gospode prosim, da se blagovolje pri naročilih
ozirajo na domačo trgovko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjejo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bo hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 532 52 39

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu, posebno cenjenim podjetnikom, stavnikom in
čestiti duhovščini uljudno naznanjam, da sem kupnim potom **prevzel znani**

ključavničarski obrt g. J. Spreitzer-ja v Ljubljani.

Priporočam se za vsakojaka **ključarska dela** bodisi **umetniška ali
stavbinska** z zagotovitvijo, da bom ista izvršil točno in najsolidneje po pri-
merni nizki ceni.

Mnogoletne skušnje v tej obrti, katere sem imel kot večletni poslovodja
trvdke g. Žabkar-ja, vsposablja me, da bom kos vsakemu delu te stroke
in z lahko vestjo dajem zagotovitvijo, da bom vsakomur najbolje postregel.

Priporočajoč se za mnogobrojna naročila beležim velespoštovanjem

Josip Weibl,

v Ljubljani, Slomškove ulice št. 4.

173 3-2

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že mnogo let obče znane in je le malo družin, kjer bi ne imeli tega **lahko in mlo** de-
lujočega **domačega zdravila** v hiši, katerega zdravniki ljudstvu priporočajo zaradi posred-
težkega prebavljanja in **telesnega zaprtja**. Teh kroglice, ki so znane pod imenom
Pserhoferjeve kroglice ali kričistilne kroglice, stane 1 škatlica s 15 krogli-
cami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatlicami gld. 1.05. Ako se svota vnaprej pošlje, velja s poštnino
vred: 1 zavoje kroglice gld. 1.25, 2 zavoje gld. 2.30, 3 zavoje gld. 3.35, 10 zavojev gld. 9.20.
Pouk za rabo je priložen.

Edini izdelovalec in razpošiljevalec:

J. Pserhofer-jeva lekarna

na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

Zahtevajo naj se izrecno „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“
ter naj se pazi, da ima vsaka škatlica na pokrovu rdeče tiskano ime J. Pserhofer, kakoršno
je tudi na navodilu za uporabo. 86 10-4

Balzam za ozeblino J. Pser-
hoferjev
1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.

Trpotčev sok J. Pserhofer-jev,
steklenica 50 kr.

Balzam za gušo J. Pserhofer-ja,
steklenica 40 kr.,
franko posl. 65 kr.

Stolovi kola - preparati

izvrstno krepčujoči želedec in živce. Liter
kola-vina ali izlečka 3 gld., pol litra 1 gld.
60 kr., četrt litra 85 kr.

Grenka želodčna tinktura

J. Pserhofer-ja (preje življenjska esenca).

Razum tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in
inozemске farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje
točno in po ceni preskrbijo. — Pošiljatelj po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi
zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni
nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljatelj s povzetjem.

Lehkotno odvajajoče sredstvo, oživlja in
krepča želodec, ter pospešuje prebavljanje.
Stekl. 22 kr., dvanajst stekl. gld. 2.—

Balzam za rane J. Pserhofer-ja,
stekl. 50 kr.

Tannochinin-pomada J. Pser-
hofer-jeva, najboljšo sredstvo za rastlās, lonček 2 gld.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Steudela, lonček 50 kr., franko
poslan 75 kr.

Universalna čistilna sol

A. W. Bulleha, domače sredstvo proti
slabemu prebavljanju. Zavoje gld. 1.—

Priložnostna darila!

Priporočam svojo naj-
večjo in najbogatejšo, obče-
znano veliko izbero vsako-
vrstne **zlatenine** in
srebrnine v secosij,
posebno

lepe poročne prstane

prave švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, prstane itd. itd.
Namizne oprave (Besteck) in najboljše **šivalne stroje** vse to po
najnižjih cenah in z jamstvom.

Vabim na obični obisk in ogled
z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden, urar in trgovec

v Ljubljani, Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Ceniki brezplačno in poštino prosto

Kwizdov

korneuburški živino-redilni prašek

je dijetilno sredstvo za konje, govede
in ovce. Že 50 let se rabi v premo-
gih hlevih, ako živali nočejo jesti, če slabo
prebavajo in za zboljšanje in namno-
ženje mleka pri kravah. Cena: ena škatla
1 K 40 h. pol škatle 70 h. Pristno je samo
z gori označeno varstveno znamko ter je do-
biti po vseh lekarnah in prodajalnicah dišav.

Glavna zaloge: II. 631 20-11

Franc Jan Kwizda,

c. in kr. avstr.-oger., kr. rumunski in knj.
bulgarski dvorni založnik
okrožni lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

V gostilni „pri Zvezdi“

se razprodajajo od danes naprej

vse vrste vin

radi opustitve obrta na drobno in debelo po znižanih cenah.

Cene na drobno liter:

Dolenjec rudeči	36 kr.
„ novi	44 „
Istrijanec črni	44 „
Bizeljsko vino	44 „
Trštagorec	68 „

144 2-2

Fani Ferlinz

Žrebanje nepreklicno
23. marca 1901

Glavni dobitek
60.000 kron
v gotovini po odbitku 20 %.

„Invalidendank“-srečke
à 1 krono

priporoča **J. C. MAYER v Ljubljani.**

122 13-1

Dunajska borza.

Dne 22. februarja.

Skupni državni dolg v notah	98-40
Skupni državni dolg v srebru	98-30
Avstrijska zlata renta 4%	117-85
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	98-—
Ogerska zlata renta 4%	117-95
Ogerska kronska renta 4%, 200	93-50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1671-—
Kreditne delnice, 160 gld.	672-50
London vista	240-52 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vej	117-40

20 mark	23-48
20 frankov (napoleonov)	19-08
Italijanski bankovci	90-35
C. kr. cekini	11-32

Dne 22. februarja.

3-2% državne srečke l. 1864, 250 gld.	181-—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	168-—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	205-—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 300 kron	95-60
Tisne srečke 4%, 100 gld.	141-50
Dunavske vravnave srečke 5%	257-50

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	106-10
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-25
Priporočene obveznice državne železnice	424-50
„ južne železnice 3%	345-80
„ južne železnice 5%	123-10
„ dolenskih železnic 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gld.	392-—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	370-—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	47-50
Ogerskega	24-75
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	14-15
Rudolfove srečke, 10 gld.	59-—

Salmove srečke, 40 gld.	180-—
St. Genois srečke, 40 gld.	210-—
Waldsteinove srečke, 30 gld.	391-—
Ljubljanske srečke	57-—
Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.	274-50
Akcijske Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6315-—
Akcijske tržaškega Lloyd, 500 gld.	820-—
Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.	106-—
Splošna avstrijska stavbinska družba	148-—
Montanska družba avstr. plan.	439-25
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	461-—
Papirnih rubljev 100	253-25

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulaniina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnica delniška družba

„M E R C U R“
I. Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za dosuge kolikor je mogoče vsočega
obvestovanja pri popolni varnosti
35 naloženih glavnic.